Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 228 (7368). ◆ 29 ноябрь, 1980 йил ◆ ШАНБА Баҳоси 2 тийин.

ТАСС ахбороти

„СОЮЗ Т-3" ПАРВОЗДА

Космик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ 1980 йил 27 ноябрь Москва вақти билан соат 17 дан 18 минут ўтганда Совет Иттифоқида уч ўринли «Союз Т-3» космик кемаси учирилди. Космик кемани командир подполковник Леонид Денисович Кизим, бортинженер икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони СССРнинг космонавт учувчиси Олег Григорьевич Макаров ва тадқиқотчи космонавт Геннадий Михайлович Стрекаловдан иборат экипаж бошқармоқда.

Учиришдан кузатилган мақсад «Союз Т-3» туркумидаги такомиллаштирилган кема ичидаги системалар ва конструкцияларни мустақил учиш турли режимларида ва «Салют-6» — «Прогресс-11» орбитал комплекси билан биргаликдаги иш давомида тобора пишиқтиришдан иборат.

Аввал хабар қилинганидек, илгари шу типдаги кемалар учирилган эди. 1979 йилнинг декабрида учувчисиз «Союз Т» кемаси «Салют-6» илмий станцияси билан муваффақиятли равишда туташтирилган эди. Юз кунлик учиш жараёнида шу кемани пишиқтириш программаси тўла-тўкис бажарилди. 1980 йилнинг июнида «Союз-Т-2» кемасининг учувчи бошқарган биринчи парвози амалга оширилди. Кема экипажи Ю. В. Малишев ва В. В. Аксёнов узоқ давом этган экспедиция экипажи Л. И. Попов ва В. В. Рюмин билан биргаликда «Салют-6» — «Союз-36» — «Союз Т-2» орбитал комплексида планлаштирилган ишларни ўтказдилар.

«Союз Т-3» космик кемасининг ҳамма системалари нормал ишламоқда.

Космонавтлар Кизим, Макаров ва Стрекалов ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар ва учиш программасини бажаришга киришдилар.

УЙЛАРНИ ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

МАМЛАКАТИМИЗ, шу жумладан областимизда уй-жой қурилиши мисли кўрилмаган кенг миқёсларда олиб борилмоқдаки, биз бу билан ҳақли равишда фахрланамиз. Жаҳондаги бирорта давлат ҳам турар-жойлар барпо этишда она-Ватанимиз билан тенглашаолмайди. Ҳа, ҳовли тўйлари ҳаётимиз рамзи бўлиб қолди. Бирор кун йўқки, меҳнаткашлар оилалари янги уйларга кўчиб киришмаётган бўлсин.

Жумладан, сўнгги беш йилликни олиб кўрайлик. Учинчи беш йилликнинг ўтган даврида биргина областимиз меҳнаткашлари учун беш миллион квадрат метр турар-жой қуриб берилди. Натижада юз минглаб совет кишилари бошпанали бўлдилар ёки уй шароитлари яхшилаб олинди.

Уйларнинг сифати муттасил ортиб бораётганлиги ҳам диққатга сазовордир. Сўнгги йилларда бу соҳада сезиларли силжишлар бўлди. Уйлар янада қулай, янада шинам бўлмоқда, уларда истиқомат қилиш учун барча зарур шароитлар тобора кўпроқ яратиб берилялти.

Давлат томонидан уй-жойлар қурилишига ажратилаётган капитал маблағларни тўла ўзлаштириш, қурилиш сифатини муттасил ошириб бориш ва уларни белгиланган муддатларда ҳамда барвақт фойдаланишга топширилишини таъминлаш жуда катта ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эгадир. Бу эса асосан бинокорлар меҳнатига, қурилиш-монтаж ташкилотлари раҳбарларининг ташкилотчилигига, жойлардаги партия, совет органлари, касаба союз ташкилотлари бу муҳим масалага қандай аҳамият беришаётганига боғлиқдир.

Областимизда ҳам уй-жой қурилишига эътибор йил сайин кучайиб бормоқда. Якунловчи йилнинг ўтган ўн ойида деярли 750 минг квадрат метр сатхли уй-жойлар фойдаланишга топширилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 30 процент кўпдир. Ангрен, Янгийўл шаҳарлари, Оҳангарон, Оққўрғон районларида уй-жойлар жадал қурилмоқда, план, топшириқлар анча дуруст бажарилмоқда. Шу мақсад учун ажратилган маблағлар муваффақиятли ўзлаштирилмоқда.

Қатор етакчи қурилиш ташкилотлари коллективлари турар-жойлар қуриш бўйича зиммаларига юклатилган вазифаларни шараф билан уддаламоқдалар. Ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтидан, бинокорлик материалларидан оқилона фойдаланиш, уйларни поток, конвейер усулида қуриш, бригадада хўжалик ҳисобини қўлланиш шундай ютуқлар омиллари бўлмоқда. «Алмаликсвинецстрой» тресги коллективи уй-жойларни фойдаланишга топшириш ва пудрат ишлари бўйича йиллик планларини зиёдаси билан бажарди. Йиллик топшириқдаги 19400 ўрнига 20241 квадрат метр сатхли уйлар олмаликликларга совға қилинди. «Паркентводстрой», «Ташкентводстрой» трестлари, Ангрен шаҳар қурилиш бошқармаси бинокорлари эса шу йилнинг ўн ойлик планини бажардилар.

Лекин, умуман олганда областимизда уй-жой қурилиши, бунинг учун ажратилган капитал маблағларни ўзлаштиришнинг аҳволини қониқарли деб бўлмайди. Бу кўрсаткичлар бўйича зиммага олинган социалистик мажбуриятлар у ёқда турсин ҳатто давлат планлари ҳам сурункасига бажарилаётгани йўқ. Ҳолоқлик бу йил ҳам давом этмоқда. Областимизда ўтган ўн ой мобайнида уй-жой қурилиши учун ажратилган маблағнинг йигирма миллион сўмликдан кўпроғи ёки 13 проценти ўзлаштирилмай қолди. Турар-жойларни фойдаланишга топшириш йиллик плани эса эндигина 68 процент қилиб адо этилди.

Меҳнаткашларнинг энг зарур социал-маданий эҳтиёжини қондиришга хизмат қилувчи уйлар қурилишига ҳамма жойда ҳам етарли эътибор берилмаётганлиги шундай қолоқликка сабаб бўлмоқда. Тошкент, Олмалиқ, Оҳангарон, Чирчиқ, Бекобод шаҳарларида, Бўстонлиқ, Орджоникидзе, Калинин районларида турар-жой қуриш планлари тўла бажарилмаяпти.

Бунинг устига қурилиш сифати ҳам ҳар доим талаб даражасида бўлмаяпти. Уйлар қуришда пала-партишликка йўл қўйиш ҳоллари хамон бартараф этилгани йўқ. Сифатсиз қуриш, бракка йўл қўйиш ва уни тузатиш учун қўшимча маблағ ва вақт сарфлаш давлатга қимматга тушмоқда, меҳнаткашларнинг ҳақли эътироз ва норозиликларига сабаб бўлмоқда.

Ҳатто, областимизнинг пешқадам қурилиш ташкилотларидан ҳисобланган «Узбекшахтострой» трестида ҳам нуқсонларга йўл қўйилмоқда, давлат қабул комиссияси «яхши» ва «қониқарли» баҳолар билан қабул қилиб олган уйларда ҳам камчиликлар борлиги аниқланди. Шу трестнинг қурилиш-пардозлаш бошқармаси йилимизнинг биринчи ярмида қурган уйларнинг деярли эллик проценти фойдаланиш учун яроқсиз бўлган. Беш минг квадрат метрдан ортиқ сатхли уйлар, 400 ўринли ётоқхона жуда кўп нуқсонлар билан топширилган. Биргина ётоқхона қурилишида беш ярим минг сўмлик иш бажарилмаган. Уйларни сувваш, бўяш, ҳовлиларига асфальт ётқизиш сифатсиз бажарилган. Ўз вақтида электр тармоғига уланмаганлиги учун тайёр уйлар бир неча ой бўм-бўш ётган.

Худди шундай аҳвол республикамиз пойтахтидаги қатор қурилиш ташкилотлари, «Узбекметаллургстрой», «Ташоблсельстрой», «Ташоблколхозстрой» ва бошқа қурилиш трестлари бўлинмалари ишида ҳам озми-кўпми содир бўлмоқда.

Уйларнинг сифатли қурилишида буюртмачи катта роль ўйнаши мумкин. У уй эгаси сифатида қурилиш суръати ва сифати устидан қатъий назорат олиб бориши керак. Лекин, кўпгина буюртмачилар ўзларининг бу ҳуқуқларидан етарли фойдаланишмаяпти. Ҳатто, улар уйларни нуқсонлари билан қабул қилиш ҳолларига йўл қўйишмоқда.

Давлатимиз ҳар йили уйлар қурилишига катта-катта маблағ ажратаяпти. Шундай экан уни тўла ўзлаштириш, турар-жойларни тез, сифатли қуриш барча бинокорлик ташкилотларининг муқаддас бурчи, шон-шараф ишидир.

Бунинг учун уй-жойлар қурилишига моддий ва ишчи кучи ресурслари, машина-механизмларни етарли марказлаштириш, бундай объектларни поток усулида йиғма конструкциялардан бунёд этишни кенгайтириш, ўзини амалда оқлаган бригада пудратини оммавий равишда қўллаш, бинокорларнинг меҳнати натижасидан моддий манфаатдорлигини кучайтириш керак. Уй-жой қурилишида қолоқликка йўл қўяётган, бу муҳим ишга иккинчи даражали вазифа деб қараётган, сифатга эътибор бермаётган бинокорлик ташкилотлари раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтириш, уларнинг ўз вазифасига нисбатан масъулиятини ошириш лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленумидаги нутқида алоҳида таъкидлаб шундай деди: «УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ АҲАМИЯТГА МОЛИК КАТТА МАСАЛАДИР». Шунинг учун ҳам бу масала ҳар доим халқ депутатлари маҳаллий Советларининг диққат марказида бўлиши, шаҳар ва район партия комитетларининг қатъий назорати остида туриши керак.

ГОЭЛРО ПЛАНИГА БАҒИШЛАНАДИ

Россияни электрлаштиришнинг 1920 йилги давлат программаси халқ хўжалигини планли юритишнинг афзалликларини жаҳон практикасида биринчи марта кўрсатиб берди. В. И. Ленин ишлаб чиққан бу программанинг асосий принциплари ўз аҳамиятини ҳозир ҳам сақлаб қолмоқда. Бу принциплар совет беш йилликларида изчиллик билан ривожлантирилмоқда.

«Ленин ГОЭЛРО планининг 60 йиллиги» мавзуида ўтказилган Бутуниттифоқ илмий конференциясида ана шу программанинг тарихий аҳамияти, ватан энергетикасининг ҳозирги аҳволи ва уни янада ривожлантириш вазифалари кўриб чиқилди. Конференция 27 ноябрь куни Москвада ўз ишини тамомлади.

Конференция Совет энергетикасининг келгуси беш йилликка, шунингдек келажакка — 1990 йилгача бўлган актуал проблемаларини ишлаб чиқишга катта эътибор берди.

(ТАСС).

Кема командири Леонид Денисович Кизим.

Бортинженер Олег Григорьевич Макаров

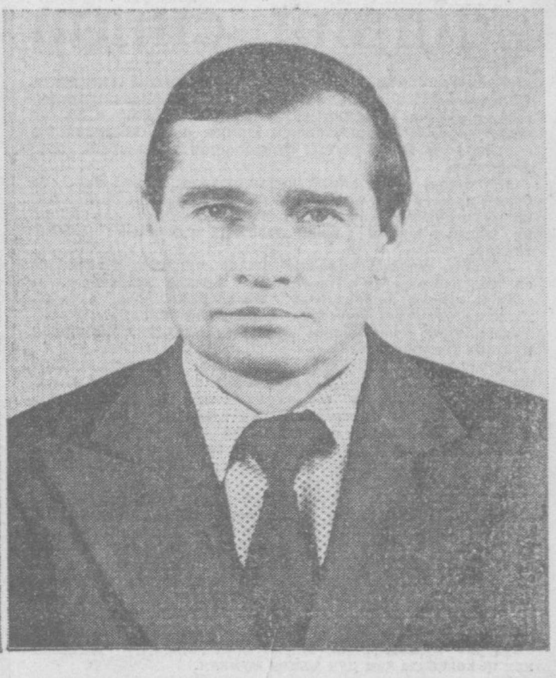

Тадқиқотчи космонавт Геннадий Михайлович Стрекалов

Подполковник Леонид Денисович КИЗИМ

Космик кема командири Леонид Денисович Кизим 1941 йил 5 августда Донецк областининг Красний Лиман шаҳрида туғилган.

1963 йилда у Ленин комсомоли номли Чернигов учувчилар олий ҳарбий авиация билим юртини тамомлади. Сўнгра ҳарбий ҳаво кучларида хизмат қилди. Учувчилик иши мобайнида самолётларнинг бир қанча типларини ўзлаштириб олди. «Биринчи класс ҳарбий учувчи» ва «Учинчи класс синовчи учувчи» малакасига эга.

Леонид Денисович 1965 йилдан буён космонавтлар отрядида. У космик учишларга тайёргарликнинг тўла курсини ўтган.

Л. Д. Кизим — 1966 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Леонид Денисович 1975 йилда асосий ишдан ажралмаган ҳолда Ю. А. Гагарин номли ҳарбий-ҳаво академиясини тамомлаб чиқди.

Олег Григорьевич МАКАРОВ

Космик кема бортинженери икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР нинг космонавт-учувчиси Олег Григорьевич Макаров 1933 йил 6 январда Калинин область Удомля районидаги Удомля қишлоғида туғилган.

1957 йилда Бауман номли Москва олий техника билим юртини тамомлаганидан кейин у конструкторлик бюросида ишлаб, у ерда космик кемалар ва орбитал станциялар яратишда иштирок этади.

О. Г. Макаров — 1961 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси. Олег Григорьевич 1966 йилда космонавтлар отрядига киритилган.

О. Г. Макаров икки марта: биринчиси — 1973 йил сентябрида «Союз-12» кемасида, иккинчи марта эса 1978 йил январида «Союз-27» космик кемасида ва «Салют-6» орбитал станциясида космосга учган.

Геннадий Михайлович СТРЕКАЛОВ

Космик кеманинг тадқиқотчи космонавти Геннадий Михайлович Стрекалов 1940 йил 28 октябрда Москва областидаги Митишчи шаҳрида туғилган.

1965 йилда Бауман номли Москва олий техника билим юртини тамомлаганидан кейин конструкторлик бюросида ишлаб, у ерда ўзини техника соҳасида билимли, ташаббускор инженер эканлигини кўрсатди, янги космик аппаратлар ни ишлаб чиқишда қатнашди.

Г. М. Стрекалов — 1972 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Геннадий Михайлович 1973 йилдан буён космонавтлар отрядида. Учувчи бошқарадиган «Союз» кемаси ва «Салют» орбитал станцияси программасига мувофиқ учишга тайёргарлик тўла курсидан ўтган.

ЯГОНА, ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

ЕРЕВАН, 28 ноябрь. (ТАСС). Қадимий Арманистон диёрида катта ва шодиёна байрам; республика меҳнаткашлари Арманистон ССР ва Арманистон Компартияси ташкил этилганининг 60 йиллигини нишонламоқдалар.

Бугун Ереванда Арманистон Компартияси Марказий Комитети ва Республика Олий Советининг шонли санага бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табригини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Бу табрикни Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян ўқиб эшиттирди.

Совет Арманистонининг олтмиш йиллик тарихи, деб таъкидлади у,— социалистик давлатнинг вужудга келиши ва ривожланиши ҳамда халқнинг миллий тикланиши тарихи, кураш ва бунёдкорлик тарихи, Арманистон экономикаси ва маданиятини муттасил, ҳар томонлама тараққий эттириш тарихидир. Докладчи республика Халқ хўжалигини ривожлантириш масалаларига тўхталиб, бундай деди: янги ҳаётни барпо этишдаги барча ғалабалар улуғ рус халқининг, мамлакат барча халқларининг актив қўллаб-қувватлаши ва доимий беғараз ёрдами туфайли қўлга киритилди.

Тантанали мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

АРМАНИСТОН ССР ВА АРМАНИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСДА

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Арман биродарларимиз ва опа-сингилларимиз! Дўстлар!

Ҳозирги унутилмас кунларда қадимий арманлар диёрида шонли тарихий сана — Арманистон Совет Социалистик Республикаси ва унинг жанговар авангарди — Арманистон Коммунистик партиясининг 60 йиллиги нишонланмоқда.

Совет кишилари биродарнинг байрамини ҳамиша бутун оиланинг байрами деб биладилар. Биз ягона оила туйғулари билан яшаб, иш кўрмоқдамиз. Бу туйғулар совет халқининг қудратли куч-ғайрати ва фикр-ўйларининг улуғворлигини мужассамлаштиради. Бизда ҳамма нарса—ғоя ва орзу-тилаклар, иш ва йўлимиз, қувончимиз ва келгусига мўлжалланган режаларимиз муштаракдир. (**Қарсаклар**).

Шу боисдан биродаримиз—арман халқи хонадонидаги юбилей тантаналари айни вақтда барча совет кишиларининг ҳам нурли байрамидир. Шу боисдан Совет Ўзбекистони чин кўнгилдан: «Талантли ва меҳнатсевар арман халқи, сенга қардошлик саломи! Гўзал оиламизнинг ажралмас, таркибий қисми бўлган Арманистон, сенга бахт ва саодат!»— демоқда. (**Гулдурос қарсаклар**).

Ҳозирги пайтда ҳар бир совет кишисининг ҳис-туйғулари, қалбимизда жўш уриб турган нарсаларнинг ҳаммаси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасида ғоят зўр куч билан ўзининг ёркин ифодасини топди. Азиз қардошлар, биз республикангиз меҳнаткашларининг КПСС ва унинг шонли отряди Арманистон Компартиясининг синалган раҳбарлигида эришган буюк зафарларидан сизлар билан биргаликда ҳақли равишда фахрланамиз. (**Қарсаклар**).

Совет Арманистони ўз юбилейини мисли кўрилмаган даражада равнақ топган ва ватанпарварлик гайратшижоати юксалган бир вазиятда кутиб олаётганлиги чуқур мазмун касб этади. КПСС XXV съездининг қарорларини бажаришда қўлга киритилган катта муваффақиятлар шу вазиятга хос хусусиятдир. Ҳозирги умумхалқ тантаналаримиз совет халқлари бузилмас дўстлиги ва қардошлигини тасдиқловчи яна бир ёркин далилдир.

Барча совет республикалари каби Арманистон ҳам ўзининг бахтли тақдирига Улуғ Октябрь, Ленин партияси туфайли, ўз ўғил-қизларининг, бутун совет халқининг фидокорона меҳнати туфайли эришди. Бизнинг муштарак ютуқ ва муваффақиятларимиз — КПСС доно миллий сиёсатининг натижаси, улуғ Ленин ишининг содиқ ва толмас давомчиси, тинчлик ва социал тараққиёт учун оташин курашчи ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги партия Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси самарали фаолиятининг натижасидир. (**Давомли қарсаклар**).

Совет Арманистонининг гимнида «Россия бизга дўстлик қўлини узатди...» деган ажойиб сатр бор. Ўз огаси—рус халқининг беғаразлиги ва олижаноблигини, унинг пролетар интернационализми ғояларига чексиз садоқатини амалда кўриб билган кўп миллатли ватанимизнинг барча халқлари ана шу ажойиб сўзларни тўла ҳуқуқ билан баҳам кўрадилар. Биз ана шу ҳаққоний сўзларда монолит бирлигимизни ва мустаҳкам ҳамкорлигимизни тасдиқловчи яна бир далилни кўриб турибмиз.

Сизнинг ўз қиёфасини ўзгартирган янги диёрингиз, кишиларингиз ажойибдир — ўзининг социалистик янги ҳаёти, улкан зафарлари билан ажойибдир. Ишчилар, колхозчилар, қурувчиларнинг меҳнатдаги шавкат ва жасорати, Мартирос Сарьяннинг гўзал полотноси, Арам Хачатуряннинг илҳомбахш музикаси, Виктор Амбарцумяннинг буюк илмий кашфиётлари, фан ва техника, адабиёт ва санъат соҳасида ном чиқарган бошқа моҳир кишиларнинг ижодлари буни тўлиқ англаб олишимизга ёрдам берди.

Ажойиб совет давримизда Арманистон диёрида талантлар ҳақиқатан ҳам жуда ёркин ва жўш уриб камол топмоқда. Янги шоирлар пайдо бўлди, улар Ованес Туманян сўзлари билан айтганда, эндиликда «Янги ҳаётни янги қўшиқлар билан шарафлайдилар».

Советлар мамлакати халқлари дўстлигининг бунёдкорлик кучи, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси меҳнатсевар арман халқи моддий ва маънавий кучларининг равнақ топганлигида аниқ равшан намоён бўлмоқда. Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, қадрдон дўстимиз ва биродаримиз ўртоқ Карен Серопович Демирчяннинг чуқур, сермазмун докладида бу тўғрида жуда яхши гаплар айтилди.

Биз совет жамияти кўп қиррали ҳаётининг ҳар бир жиҳатини — иқтисодий, сиёсий, маданий, социал жиҳатни олиб кўрар эканмиз, мамлакатимиз ягона ва яхлит организм сифатида ривожланаётганлиги, совет халқларининг дўстлиги, ҳамкорлиги, ўзаро ёрдами эса Ватан тараққиётининг қудратли омилига айланганлиги яққол намоён бўлади. Ленин партияси мангу жипслаштирган СССРдаги барча миллат ва элатларнинг бузилмас қардошлиги — бизнинг зўр ифтихоримиздир, енгилмас кучимиздир, келажакдаги ғалабаларнинг гаровидир. (**Қарсаклар**).

Буғдой бошоғи, пахта чаноғи, узум боши Давлат гербларимизнинг рамзидир. Совет давлатини янада яшнатиш учун ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг илҳомбахш меҳнатини мужассамлаштирган ва ҳар бир совет кишисига азиз бўлган Ўроқ ва Болға образи уларнинг гултожидир.

Халқларимиз социалистик қурилиш ва оғир уруш йилларидагидек ҳозирги тинч бунёдкорлик кунларида ҳам бир ёқадан бош чиқариб, порлоқ истиқбол сари бормоқдалар, партиянинг улуғвор режаларини амалга ошириш соҳасида аҳиллик билан меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозирги кунги тантаналарнинг алоҳида аҳамият касб этганлигини шу нарсада кўриб турибмизки, бу тантаналар Арманистон меҳнаткашларининг ўнинчи беш йилликдаги қаҳрамонона меҳнатини бамисоли якунлайди, келгуси йилларда янги муваффақиятларни қўлга киритишнинг мустаҳкам негизи бўлиб қолади. КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг қарорларидан, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган ёрқин ва доно нутқидан илҳомланган ишчилар, колхозчилар, зиёлилар жонажон партиянинг XXVI съездини муносиб кутиб олиш, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг янги босқичига яхши замин тайёрлаш, ўн биринчи беш йилликда халқ хўжалигининг барқарор ишлашини таъминлаш учун кучларига-куч, ғайратларига-ғайрат қўшиб ҳамма чораларни кўрадилар.

Совет халқи келажакка зўр ишонч ва умидворлик билан назар солмоқда. У ҳаёт тобора яхшиланиб, маънавий камол топишини астойдил билади. Бунинг боиси шуки, ленинчи партиямизнинг халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишдан кўра юксак вазифаси йўқ. Бу —ҳозирги кунги ғалабаларимизнинг ва келгусидаги зафарларимизнинг гаровидир. Бу — КПСС XXVI съезди ўртага қўядиган вазифалар шубҳасиз бажарилишининг мустаҳкам гаровидир.

Яшасин Арманистон Совет Социалистик Республикаси ва Арманистон Коммунистик партияси! (**Давомли қарсаклар**).

Улуғ Ватанимиз — Совет социалистик Республикалари Иттифоқига шон-шарафлар! (**Давомли қарсаклар**).

Яшасин коммунизм учун курашда жамиятимизнинг раҳбар ва етакчи кучи —Ленин партияси! (**Гулдурос қарсаклар**).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 11 (213)

● ҚИШЛОВГА ШАЙМИСИЗ?
● КИЧКИНТОЙЛАРНИ РАНЖИТМАНГ!
● ТЕМИР-ТЕРСАК ҲАСРАТИ.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ЖИДДИЙ СИНОВ

Қишли-қировли кунлар тобора яқинлашиб келаяпти. Областимиздаги кўпгина коллективлар қишга тайёргарлик кўриш бўйича ташкилий-техникавий тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга оширмоқдалар, ёқилғи ва иссиқлик ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар.

Шу билан бирга айрим корхоналарда табиий газ ва бошқа ёқилғи ресурсларидан фойдаланишга хўжасизларча муносабатда бўлинмоқда. Колхоз ва совхозлар теплица хўжаликларини қишки мавсумга тайёрлаб қўймаганлар.

Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси ҳанузгача қатор хўжаликларга электр энергияси ва табиий газдан фойдаланиш лимитларини, уни тежаш планини белгилаб бермаган. Бир қанча теплица хўжаликларининг кузги-қишки мавсумга қандай тайёргарлик кўргани текширилмаган.

Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозида табиий газдан ёқилғи сифатида фойдаланиш учун фонд ажратилмаган. Ваҳоланки, саккиз ой ичида колхоз теплицалари 11540 сўмлик табиий газни ишлатиб бўлди. Хўжаликда қишки мавсумга тайёргарлик кўриш тадбирлари ишлаб чиқилмаган. Қозонлар капитал ремонт қилинмаган. Иссиқлик энергиясига сарф этиладиган табиий газ нормалари тасдиқланмаган.

Шу райондаги «Коммунист» колхозида ўтказилган текширув ҳам хўжалик раҳбарлари аввалги кўрсатмалардан тегишли хулоса чиқариб олмаганлигини кўрсатди. Бу ерда кузги-қишки мавсумга тайёргарлик тадбирлари ишлаб чиқилмаган. 2,8 гектар майдондаги теплицаларни иссиқлик энергияси билан таъминловчи қозонлар ремонт қилинмаган.

Бундай камчиликларга Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхозда, Калинин районидаги «Қорасув», «Бўзсув» совхозларида, Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда ҳам дуч келиш мумкин.

Область халқ контроли комитети теплицаларни кузги-қишки мавсумга тайёрлашда эътиборсизликка йўл қўйилганлиги, иссиқлик энергетика ресурсларини иқтисод қилиш топшириқларини бажариш бўйича зарур чоралар кўрилмаганлиги учун Оржоникидзе районидаги «Правда» колхози раиси ўртоқ Аловиддиновга виговор, колхознинг бош инженери ўртоқ Юнусовга қатъий виговор эълон қилди.

НАСЛДОР МОЛЛАР КЎПАЙСИН

Кейинги йилларда областимизда чорва молларини наслини яхшилаш, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш борасида кўпгина ишлар қилинди. Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида 7,3 минг бошдан зиёд наслли қорамол, кўплаб чўчқа, қўй келтирилди. Пировардида наслчилик ферма ва хўжаликлар тармоғини кенгайтириш, сигирлар маҳсулдорлигини ошириш, гўшт етиштиришни кўпайтириш имкони яратилди.

Лекин яқинда ўтказилган текширишда қатор хўжаликларда келтирилган наслдор моллардан мақсад йўлида фойдаланилмаётганлиги аниқланди. Молларнинг маҳсулдорлиги пастлигича қолмоқда. Уларни кўпайтириш жуда суст боряпти. Зарур шарт-шароитлар йўқлиги туфайли наслдор моллар яхши ривожланмаяпти, муддатидан олдин гўштга топшириб юборилаяпти.

Чиноз районидаги «Янгиобод» совхозида сотиб олинган 534 бош ғунажиндан 26 таси гўштга топширилди, атиги 112 бош ғунажин бузоқлади.

Оҳангарон районидаги Тошкент от заводи 1974 йилда Венгриядан 581 бош наслдор ғунажинларни келтирган эди. Кейинги беш йил ичида шулардан 369 таси гўштга топшириб юборилди. Олти йил ичида атиги 141 таси бузоқлади.

Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент», Бўка районидаги «Ленин йўли» ва Карл Маркс номли колхозлар ва бошқа қатор хўжаликларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Кейинги тўрт йил ичида область хўжаликларига пландан ташқари 1048 бош қорамол келтирилди. Лекин давлат наслчилик заводлари хўжаликлар ва фермаларида уларни боқишда бор имкониятлардан қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Область халқ контроли комитети область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг чорвачилик бўйича ўринбосари ўртоқ Жердев ва область давлат наслчилик корхонаси директори ўртоқ Цибизовга йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни кўрсатиб ўтди. Келтирилган наслдор молларни сақлаш ва улардан фойдаланиш бўйича зарур чораларни кўрмаганлиги учун Бўка районидаги «Ленин йўли» колхози раисининг чорвачилик бўйича ўринбосари ўртоқ Тошимовга виговор эълон қилинди. Район халқ контроли комитетларига наслдор молларни сақлаш ва фойдаланиш самарадорлиги устидан назорат ўрнатиш топширилди.

АЛОҚА ХИЗМАТИДАГИ ҒАВҒОЛАР

Ҳозирги давримизни алоқа хизматисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Кундалик газета ва журналларни, узоқ-яқиндан келган хабарларни етказиб бериш айнан шу соҳа ходимларига ишониб топширилган. Область алоқа ишлаб чиқариш техника бошқармаси ва унинг жойлардаги корхоналари кейинги икки йил ичида план топшириқларини бажариш, сифат кўрсаткичларини яхшилаш ва қишлоқ аҳолисига алоқа хизмати кўрсатишга техника воситаларини кенг жорий этиш бўйича муайян ишларни қилдилар.

Бироқ алоқа хизматидан ҳамма ерда ҳам аҳоли мамнун деб бўлмайди. Бекобод, Бўка, Бўстонлиқ район алоқа тармоқлари план топшириқларини бажармаяптилар. Алоқа воситаларини ривожлантириш суръатлари, уларнинг техник даражаси ва халқ хўжалиги ҳамда область аҳолисига хизмат кўрсатиш савияси талаб даражасида эмас. Алоқа объектлари қурилиши жуда қониқарсиз аҳволда. Ажратилган капитал маблағ 73,7 процент ўзлаштирилганлиги, Солдатское, Чиноз ва Олмазордаги автомат телефон станциялари қурилиши суст бораётганлиги жуда ачинарлидир.

Телефонларни ўз вақтида ремонт қилиб бериш, бузилган линияларни ишга тушириш кўнгилдагидек эмас. Ғазалкентда эса 8 та таксофоннинг ярми ишламайди. Қолган тўрттаси ҳам ишласа ишлайди, бўлмаса йўқ. Оржоникидзе районидаги Қибрай алоқа узелида ҳам шундай камчиликларга дуч келиш мумкин.

Область алоқа ишлаб чиқариш техника бошқармаси бошлиғи А. Н. Кудиновнинг эътибори алоқа тармоғи ишидаги камчилик ва нуқсонларга қаратилди. Область алоқа бошқармасига мазкур камчиликларни тугатиш юзасидан тадбирлар белгилаш, уларнинг бажарилиши ҳақида область халқ контроли комитетини хабардор қилиб бориш топширилди. Область алоқа бошқармаси халқ контроли группаси ҳам бу ишни назорат қилиб бориши, бошқарма аппаратида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва ходимларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш чораларини кўриши зарур.

ИШ ВАҚТИНИНГ ҚАДРИ

Халқ контроли группаси аъзоларининг йиғилишларидан бирида заводимизда кейинги пайтда меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми анча бўшашиб қолганлиги танқид қилинди.

— Интизом айниқса механика-йиғув цехи ишчилари орасида оқсамоқда, — деди актив назоратчи Н. Калиев. — Бу ерда ишга кечикиб келиш, тушлик овқатга 10—15 минут эрта чиқиб кетиш ҳоллари юз бермоқда. Албатта, ҳамма ишчилар ҳам шундай интизомбузар деб бўлмайди. Бу асосан корхонага янги келган ишчилар орасида кўпроқ учрамоқда. Умумий гаплардан кўчиб, конкрет мисолга ўтайлик.

Фрезерчи Н. Калиевнинг шу кунги йиғилишда келтирган факт ва рақамлари чиндан ҳам қизиқарли эди. Маълум бўлишича, ўн ишчи тушлик овқатга 15 минут аввал чиқса, бутун цех бўйича 2,5 соат иш вақти ҳавога совурилар экан. Бу вақт ичида коллектив 8—10 дона «СЧХ» деб номланган редукторларни ишлаб чиқариши мумкин...

Шундан сўнг корхонада интизомбузарларга қарши кескин кураш бошладик. Цехларда ўтказилган рейдларимиз натижалари муҳокама қилинди, зарур чоралар кўрилди. Айниқса, рассомимиз Рашид Хусаиновнинг «Халқ контроли ойнаси»даги ўткир карикатуралари таъсирли бўлди. Улар камчилик ва нуқсонларни рўйирост очиб ташлади.

Интизом бор ерда меҳнат унумдорлиги ҳам юқори бўлиши ҳаммага маълум. Шунинг учун бу масала ҳамиша эътиборда бўлди. Иш вақтидан самарали фойдаланиш, техника хавфсизлиги қоидаларига риоя қилишнинг аҳволи бўйича рейдлар ўтказдик. Ҳозир ҳам цехларда техника хавфсизлигига риоя қилишни назорат қилиш бўйича активлар катта иш олиб боришяпти.

Завод назоратчилари активлигини бошқа соҳаларда ҳам кўриш мумкин. Жумладан, яқинда моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланишнинг аҳволини текширдик.

Маъмурият, партия ташкилоти, бутун коллектив аъзолари бу соҳада кейинги йилларда қатор тадбирларни амалга ошириб, хомашёдан тежаб-тергаб фойдаланишда маълум ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Лекин рейд давомида айрим нуқсонлар ҳам борлиги назоратчилар эътиборидан четда қолмади. Т. Раҳматуллаев бошчилигидаги назоратчилар группаси завод территориясида термопечлар учун ишлатиладиган оловбардош ғиштлар қаровсиз сочилиб ётганлигини, металл чиқиндилари эса махсус ажратилган майдончада эмас, ташландиқ ерда уйилиб ётганлигини аниқладилар. Бу металл чиқиндилари қачондан бери шу ерда қаровсиз қолиб келаётганлигини ҳеч ким билмасди.

Оддий ресурсларга ва хомашёга бундай эътиборсизлик билан қараш халқ контроли группаси томонидан кескин танқид қилинди. Уни бартараф этиш йўллари кўрсатиб берилди. Ўшандан бери кўп вақт ўтгани йўқ. Корхонамизда бу камчиликлар бартараф этилди. Ғишт пана ерга олиб тахланди. Металл чиқиндилари эса қайта ишловга топширилди.

Халқ назоратчилари шу кунларда асосий эътиборни цех ва участкаларнинг қишки мавсумга қандай тайёргарлик кўраётганлигига қаратмоқдалар.

Ш. ҚОРИЕВ,
Тошкент агрегат заводи халқ контроли группасининг раиси.

ТИНИМСИЗ КУНЛАР

Улар билан ҳар кун юзма-юз келамиз. Бир қарасангиз фермаларда, яна бир қарасангиз шудгорланаётган пайкалларда иш сифатини кўздан кечириб юрган бўлишади. Назоратчилар хўжаликларнинг мустаҳкам таянчи. Улар ҳар бир соҳада ишнинг намунали бўлиши устида қайғуришади, нуқсонларнинг олдини олиб қолишади, аниқланган камчиликларни бартараф этиш йўлларини кўрсатишади.

Бу йил районимиз меҳнаткашлари она-Ватан хирмонига 63 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» армуғон этдилар. Бу ютуқда халқ назоратчиларининг ҳам ҳиссаси бор. Терим бошланган кезларда 14 та пахтачилик хўжалигининг ҳар бирида қўшимча 2 тадан мавсумий пост ташкил қилинди. Уларга 140 назоратчи бирлашди. Мавсум давомида улар исрофгарчиликка қарши тўққиз марта, терим сифати бўйича олти марта рейд ўтказишди. Бу рейдлар йиғим-теримни қисқа муддатларда якунлаш, етиштирилган ҳосилнинг барчасини нес-нобуд қилмай давлат хирмонларига топшириш имконини берди.

Районимиз назоратчилари қабул пунктлари ишини ҳам кечаю-кундуз контроль қилиб боришди. Ҳар бир пунктда уч кишидан иборат постлар тузилди. Пост аъзолари лаборатория анализларини, техника хавфсизлигини, пахтани сифатли ғарамлаш устидан назорат қилиб турдилар. Бу вазифаларни бажаришда 67 нафар назоратчи хизмат қилди. Рейдларнинг самарали бўлиши учун текширувга бевосита мутахассислар ҳам жалб этилди. Кейинги рейдларда қишлоқ хўжалик мутахассисларидан 19 киши иштирок қилди.

Йиғим-терим тугаши билан назоратчилар кузги-қишки тадбирларни сифатли ўтказиш, чорва қишловини намунали ташкил этиш бўйича текширувлар ўтказишга киришдилар. Улар иштирокида шудгорланган барча пайкаллар акт билан қабул қилиб олинди. Фермаларнинг иши ҳам ёмон эмас. Ҳозир бутун эътибор қиш палласида ҳам молларнинг маҳсулдорлигини оширишга, озуқадан рационал фойдаланишга қаратилган.

А. АБДУСАМАТОВ,
Ғалаба районидаги «Ленин йўли» газетаси ходими.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхози халқ назоратчилари фермаларда моллар маҳсулдорлигини ошириш учун барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланилишига эътиборни кучайтиряптилар. Айниқса, улар соғиб олинаётган сутнинг сифатли бўлишига катта аҳамият бермоқдалар. Суратда: (чапдан) халқ назоратчиси Р. Калонов соғувчилар Т. Худойназарова, Т. Борисова, А. Погодина, Қ. Чинозбековалар соғиб олган сутларни текшириб кўраяпти.

А. Мальцев фотоси.

МЕТАЛЛАР ХОР—ЗОР

Бу дунёда қандай воқеалар бўлмайди дейсиз. Вақти келиб, ҳатто жонсиз буюмлар ҳам тилга кирар экан. Лекин уларнинг суҳбатини ҳамма ҳам эшитавермайди. Пискент районидаги корхона ва хўжаликларда уйилиб ётган металлар ҳасратини халқ назоратчилари эшитиб қолмаганларида бу соҳада йўл қўйилаётган жиддий нуқсонлар ёпиқлигича қолиб кетаверармиди?...

Райондаги 22 та корхона ва ташкилотдан саккизтасида темир-терсак топширишга етарлича эътибор берилмаяпти. Шу вақтгача улар 13 тонна қора металлни қайта ишловга кам топширдилар.

Темир-терсакни йиғиб, топширишга айниқса «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси лоқайдлик билан қараяпти. Йил бошидан бери у пландагига нисбатан 70 тонна қора металл, 4 тонна рангли металл чиқиндиларни кам топширди. Бирлашма корхоналарида қимматли хомашё хор-зор бўлаяпти. Ғишт заводи, 4-автоколонна, район коммунал хўжалигида ҳам ҳасратидан чанг чиқаётган темир-терсаклар оҳ-зорига қулоқ солишмаяпти.

Ишга яроқсиз турли механизм қисмлари, қора ва рангли металл чиқиндилари қайта ишловдан сўнг иккинчи марта ҳаётга йўлланма олиши ва бу билан халқ хўжалигига жуда катта фойда келтиришини ҳозир ҳамма яхши билади. Лекин Пискент район хўжаликларида буни унутиб қўяётганга ўхшашади. Назоратчиларнинг танбеҳларидан сўнг темир-терсаклар белгиланган мақсадда фойдаланилади, деб ўйлаймиз.

В. ЯҲЕЕВ,
халқ назоратчиси.

АЛДАГАНИ БОЛА ЯХШИ

Бош инженернинг кўзи стол устидаги календарь варағига тушди-ю, негадир сапчиб ўрнидан туриб кетди. Шоша-пиша план бўлимига югурди. Ҳайтовур бўлим бошлиғи юқоридаги стулда мудраб ўтирган экан. Дарров кўзини уқалаб, бош инженерга пешвоз чиқди.

— Квартал тугаяпти, рапорт тайёрланглар. Бўлмаса ҳамманглар мукофотдан қуруқ қоласизлар.

Бош инженер план бўлими бошлигига шу топшириқни берди-ю, яна кабинетига кириб кетди.

Бўлим бошлиғининг боши қотди. Битмаган ишни қандай қилиб битди деб рапорт ёзади. Сир очилса калтакнинг бир учи келиб ўзига тегмайдими? Кейин яна ўйланиб қолди. Менга нима, деди у ўзича. Бош инженер айтгандан кейин бажариш керак-да. Балки буёғини тўғрилаб қўйгандир. Буйруқни бажариш керак. Бўлмаса квартал мукофотидан ҳамма бенасиб бўлади.

Бўлим бошлиғи оқ қоғозни қоралашга тушди. Гапни баландпарвоз қилиб бошлади. «Ташоблколхозстрой»га қарашли колхозлараро кўчма механизациялашган колонна коллективи Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозда қурилаётган 140 ўринли болалар боғчасини муддатидан олдин фойдаланишга топшириб, ажойиб муваффақиятни қўлга киритди. Объект қурилиши 1979 йилда бошланиб, 1980 йилнинг учинчи кварталида муваффақиятли тугатилди».

Буёғига қалам юрмади. Чунки объект қурилиши мутлақо чала эди. Тўққиз ойлик план бўйича бу ерда 111 минг сўмлик иш бажарилиши керак эди. Лекин қурувчилар аранг 79 минг сўмлик иш қилишди холос. Пол ва эшикларга ҳали бўёқ ҳам тегмаган. Салкам 500 квадрат метр полни текислаб, рандалаш керак. Теварак-атрофни айтмайсизми, асфальтланган йўлкаларнинг ҳар ер-ҳар ери ёмғирдан кейин чўкиб кетибди. Яна қайта асфальтлаш керак.

Қозонхонага эса бош суқиб бўлмайди. Бу ерда ҳали кам деганда 15 минг сўмлик иш бажарилиши керак. Эшик ўрнатилмаган, деворлар сувалмаган, поллар цементланмаган. Ҳатто деразага ойна ҳам солинмаган.

Бўлим бошлиғи шуларни ўйлаб ўтирганида яна колонна бош инженери Ю. Раҳимбердиев кириб қолди.

— Ғалаба рапортини бопладингизми?

— Боплашга бопладик-а, лекин сир очилиб қолса...

— Юракдан ҳам бор экан-да. Сир очилса яна битта виговор оламиз қўямиз-да. Сир очилмаса-чи, мукофотли бўлиб қоламиз. Ё остидан, ё устидан, — бош инженер рапортга имзо чекишга тутинди.

Лекин тешик қулоқ эшитмай қолмади. Колонна раҳ-

АЖАБ ҲАНГОМАЛАР

барлари шу райондаги «Коммунизм» колхозида қурилаётган 320 ўринли мактаб ҳам барвақт фойдаланишга топширилди деб жар солишган эди. Бу сир ҳам очилди. Мактабнинг эндигина ярми қуриб битказилган экан. Колонна раҳбарлари элдан бурун ноғора чалиб кўпчиликнинг олдида изза бўлдилар.

— Бундай бебурд раҳбарлар бошқа жойларда ҳам учраб туради, — дейишди бизга область халқ контроли комитети назоратчилари. — Ғазалкент шаҳрида 280 ўринли болалар боғчаси пойдеворига бундан икки йил муқаддам ғишт қўйилган эди. Ўшанда 23-трестнинг 2-кўчма механизациялашган колоннаси раҳбарлари эл-юрт олдида оғиз тўлдириб катта ваъда бердилар.

— Хўш, ваъда бажарилдими?

— Қаёқда, боғча 1978 йилнинг ўзидаёқ фойдаланишга топширилиши керак эди. Топширилмади. Кейин 1979 йил планига киритилди. Яна ваъда бажарилмади. Икки йил давомида атиги 30 процент иш бажарилди холос. Мана, 1980 йил ҳам тугаб боряпти. Лекин қурилишнинг ниҳояси кўринмаяпти. Бажарилган ишлар эса сифатсиз. Уларнинг кўп қисмини қайтадан тузатиш керак.

Беихтиёр тўпланиб қолган ҳужжатларга кўз югуртирамиз. Беш йилликнинг ўтган тўрт йили давомида давлат капитал маблағлари тўла ўзлаштирилмаганлиги учун 1975 ўринли, колхоз маблағлари тўла ўзлаштирилмаганлиги учун эса 6335 ўринли болалар боғча ва яслилари кам қурилди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз кўчаларини айланиб юриб, девори чала кўтарилган яна бир бинога кўзимиз тушди.

— Шу бинонинг йил охиригача қуриб битказилишига ишонасизми? — сўради ҳамроҳимиз.

Биз елка қисиб қўяқолдик. Чунки, бажариладиган ишлар жуда ҳам кўп эди. Ҳақиқатан ҳам 140 ўринли болалар боғчаси қурилишида. 152 минг сўмлик қурилиш монтаж ишлари амалга оширилиши керак экан. Лекин қурувчилар эндигина 50 минг сўмлик иш бажаришибди холос. Қурилиш шу йўсинда бораверса боғча келаси йилда ҳам фойдаланишга топширилмайди.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозида ҳам худди шундай манзарага дуч келдик. Колхозда қурилаётган боғча биноси учун 147 минг сўм ажратилган эди. «Ташоблколхозстрой» трестига қарашли қурилиш бўлинмаларининг «қўли гул» усталари ўзларини уёққа-буёққа ташлаб, аранг 60 минг сўмлик иш бажаришди.

Қурилиш раҳбарлари алдагани бола яхши, деб ишни ўлда-жўлда қолдираётган бўлсалар, жуда катта ҳато қиладилар. Боғчамиз қачон битаркин, деб навбатда жовдираб турган болаларнинг ҳам уволи бор. Яна уларнинг уволи тутмасин. Қурилаётган мактаблар ҳам, боғча ва яслилар ҳам ўз вақтида кичкинтойларга совға қилиниши керак.

Ж. НОСИРОВ.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Мудир акам қачон келаркинлар, совуқ қотиб кетдим-ку!!.

— Бардам бўл, бўтам, у киши иссиққина уйига кириб, қиш уйқусини бошлаб юбордилар. Энди баҳорда чиқсалар ҳам катта гап.

●

— Бунча маъраб, ҳаммаёқни бошларига кўтаришади. Уйимдаги молимга хашак йўққу, буларга қаёқдан топиб бераман.

А. Ҳолиқов расмлари.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«СПОРТ—ҲАММА УЧУН»

Газетамизнинг шу йил 9 август сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган бош мақолада областимизда физкультура ва спорт ишлари кенг кўламда ривожланиб бораётганлиги таъкидланган ҳолда, бир қатор ташкилотларда давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим ишга етарли эътибор берилмаётганлиги танқид қилинган эди. Газетанинг ана шу танқиди юзасидан халқ депутатлари Бекобод ва Чиноз район Советларидан жавоб олдик.

Бекобод район ижроия комитети раисининг ўринбосари Ф. Деҳқонов имзоси билан келган хатда «Спорт — ҳамма учун» бош мақоласи район қишлоқ Советларининг раислари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари иштирокида атрофлича муҳокама қилинганлиги билдирилади. Мақолада қайд қилинган камчиликлар айрим хўжаликларда мавжуд эканлиги эътироф этилган.

Танқиддан сўнг район хўжаликларида спорт ишларини яхши йўлга қўйиш юзасидан зарур чоралар амалга оширилиб, барча колхоз ва совхозлар малакали методист-инструктор кадрлар билан мустаҳкамланган. Спорт базалари зарур инвентарлар билан етарли таъминланган. Физкультура ва спорт ишларини мунтазам назорат қилиб бориш район физкультура ва спорт комитети зиммасига юкланган.

Чиноз район ижроия комитети раисининг ўринбосари М. Абдукаримовнинг редакциямизга йўллаган жавоб хатида эса газета бош мақоласи район ижроия комитетида махсус муҳокама қилинганлиги ва спорт ишларини жонлантириш юзасидан қатор тадбирлар белгиланганлиги маълум қилинади. Жумладан, колхозлар, совхозлар ва район территориясида жойлашган бошқа корхоналарда спорт ишлари моддий базасини мустаҳкамлаш чоралари кўрилган. Район марказида 5000 ўринли стадион қурилишига киришилган. 1981 йилнинг охиригача Охунбобоев номли колхозда стадион, 1, 3, 26-мактабларда спорт заллари ҳамда спорт базаси бўлмаган хўжаликларда футбол майдончалари қуриб, фойдаланишга топшириш планлаштирилган. Райондаги 9 хўжаликда спорт билан шуғулланувчи методист-инструкторлар штати белгиланган. Улар иш бошлаб юбордилар. Район физкультура ва спорт комитетига ҳамда кўнгилли спорт жамиятига спорт мусобақаларини юқори савияда ўтказишга эришиш топширилди.

РЕДАКЦИЯДАН: «Спорт — ҳамма учун» бош мақоласида спорт ишларига жиддий эътибор бермаётган Бўка ва Оққўрғон районлари ҳам тилга олинган эди. Мақола эълон қилинганига 3 ойдан кўпроқ вақт ўтди. Аммо Бўка ва Оққўрғон район ижроия комитетлари раҳбарларидан ҳанузгача жавоб олингани йўқ.

Редакция Бўка ва Оққўрғон район раҳбарлари газета бош мақоласида билдирилган танқидий фикр-мулоҳазаларни атрофлича муҳокама этиб, мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан кўрилган чора-тадбирларни тез кунда маълум қилишларини кутади.

МАРОСИМЛАРИМИЗ ЗАМОНАМИЗГА МОС БЎЛСИН

ПРОГРЕССИВ УРФ-ОДАТЛАРНИ ТАРҒИБ ЭТАЙЛИК

Бўка районида «Меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда прогрессив урф-одат ва маросимларнинг роли» мавзуига бағишланган илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. «Янги урф-одатлар ва анъаналар ҳаётимиз кўрки» мавзуида район партия комитетининг секретари ўртоқ Ф. Азимхўжаева доклад қилди.

— Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда социалистик мазмунга эга бўлган янги маросим ва анъаналарнинг роли катта, — деди нотиқ. — Улар турмушимизни бойитади. Марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришга ёрдам беради. Кишиларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолиятига ижобий таъсир кўрсатади. Шунинг учун ҳам прогрессив анъаналарни тарғиб этиш идеология ишимизнинг ажралмас муҳим қисмидир.

Районимизда янги урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш борасида кейинги йилларда сезиларли тадбирлар амалга оширилди. Район партия комитети, янги анъаналарни тарғиб қилиш ва турмушга жорий этиш район Совети ва жойлардаги ана шундай Советлар, тўй комиссиялари томонидан олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир.

Сўнгги йилларда никоҳ тўйлари, совет паспорти топширилиши, ёшларни Совет Армияси сафига кузатиш, янги туғилган болаларга гувоҳнома топшириш, меҳнат, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, ишлаб чиқариш новаторлари билан ўтказилаётган тантанали учрашувлар оммавий тус олиб, анъанага айланиб бормоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, йигит ва қизларнинг никоҳ тўйларини замонавий, исрофгарчиликсиз, мароқли ўтказишга эришмоқдамиз. Бу албатта ўз ўзидан бўлгани йўқ. Тўй комиссиялари бу соҳада катта тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Комиссия аъзоларига юртда обрў-эътибор қозонган отахонлар, активлар жалб этилган. Ҳар бир маросимда комиссия аъзоси, жамоатчилик вакили албатта иштирок этади. Бу борада «Дўстлик», «Янгиобод», «Янги ҳаёт» сингари маҳалла комиссияларининг фаолияти ибратлидир. Шунингдек, Киров, Кўкорол каби қишлоқ Совети ижроия комитетлари ҳам янги урф-одатларни турмушга тадбиқ этишда катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар. Райондаги барча қишлоқ Советлари ҳузурида «Бахт» уйлари ташкил этилмоқда.

Замон ва ҳаёт синовидан ўтган кўпгина яхши одатлар халқимизнинг миллий ифтихори, ризқу-рўзимиз бўлган пахта билан боғлиқ. Республикамизда эндиликда кенг қулоч ёзган «Пахта байрами», «Ҳосил байрами» ва бошқа маросимлар халқнинг деҳқончилик билан алоқадор янги меҳнат байрамларидан бўлиб қолди. Районимизда пахтачилик йил сайин катта суръатлар билан ривожланмоқда. Буни биринчи марта уйилган қарийб 80 минг тонналик хирмон ҳам кўрсатиб турибди.

Ҳозир ёшларни ҳарбий хизматга жўнатиш айниқса кўнгилдагидек ўтказилмоқда. Район партия комитети, совет, комсомол ташкилотларининг раҳбарлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, чақирилувчиларнинг ота-оналари иштирокида ўтказилаётган бундай тантанали маросим ёшларнинг эсидан чиқмайди. Яқинда «Госкомсельхозтехника» район бирлашмасида чақирилувчилар куни ғоятда мароқли ўтди. Ватаннинг бўлғуси ҳимоячиларини кузатиш учун корхонанинг барча ишчилари тўпланишди. Уларга «оқ йўл» тилашди.

Район хўжаликлари ва саноат корхоналарида «Меҳнат ветерани», «Энг яхши ҳунар эгаси» каби фахрли номларни тантанали равишда топшириш ҳам анъанага айланиб бормоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мария Ковалева, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Аҳмад Душабоев, Ленин ордени кавалери Шарифжон Валижонов ва бошқаларга «Ёшларнинг энг яхши мураббийси» деган шарафли ном берилди.

Конференцияда «Меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда прогрессив урф-одатлар ва маросимларнинг роли» мавзуида филология фанлари доктори, профессор, янги урф-одатларни ва маросимларни тарғиб қилиш ва турмушга жорий этиш область Советининг раиси А. П. Қаюмов, «Меҳнат маросимлари тарбиянинг ажралмас қисми» мавзуида фалсафа фанлари кандидати Н. Саидов, «Янги урф-одатлар ва маросимларнинг «Тошкент ҳақиқати» газетаси саҳифаларида пропаганда қилиниши» мавзуида шу газета бўлим мудири Ф. Усмонова қўшимча доклад қилдилар.

— Прогрессив урф-одатларни ҳаётга изчил татбиқ этиш кўпнинг кучи билан, жамоатчиликнинг актив иштирокида амалга оширилади, — деди конференцияда сўзга чиққан «Ленинизм» колхози партия ташкилотининг секретари Я. Аламбердиев. — Колхозимизда бу масала бўйича олиб борилаётган ишимизнинг дастлабки қувончли натижалари ҳақида тўхталмоқчиман. Кейинги пайтда тўйлар серхаражат бўлиб кетаётган эди. Бунга чек қўйиш чораларини кўрдик. Жумладан, тўй эгаси колхоз правлениеси, партия ташкилоти ҳамда тўй комиссияси томонидан белгиланган қоидага риоя қилиши шарт. Тўйнинг уч—тўрт кун чўзилиб кетишига йўл қўйилмайди. Катта-катта тўёналар қилиш, той ясатиб келиш каби ўринсиз «таомиллар»га барҳам бердик. Бошқа хўжаликларда ҳам шундай тадбирлар қўлланилса мақсадга мувофиқ бўлур эди.

— Қишлоғимизда биринчи бор никоҳ тўйлари «Бахт» кошонасида ўтказиладиган бўлди,— деди Тўлаганов номли мактаб директори А. Ғуломов. — Бу ерда учта зал бор. Келин— куёвларга ҳам, меҳмонлар, қуда-қудағайларга ҳам жой етарли. Таомлар тайёрлашга имконият яхши. Мен фарзандимнинг никоҳ тўйини шу «Бахт» кошонасида ўтказдим. Маҳалла аҳли, қариндош — уруғ нима деркин, деган андишада эдим. Йўқ, ҳамма меҳмонларимиз тўйдан мамнун қайтишибди. Бундай тўйлар кўпаяверсин. Бизнинг «Октябрь 40 йиллиги» колхозимиз аъзолари меҳнат эвазига катта даромад олишади. Лекин, бу даромадни фақат тўйларга сарфлаб юбориш жоиз эмас.

— Биз ҳам, —деди Бўка шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. Мусаев, — никоҳ тўйларини ҳаммага манзур ҳамда ихчам ўтиши учун курашмоқдамиз. Бу масала шаҳар Советининг сессиясида ҳам кўриб чиқилди. Илгарилари ЗАГСдан ўтишда 5— 6 енгил машинада 25 — 30 киши келарди. Ҳозир келин билан куёвнинг ота-онаси фарзандлари ЗАГСдан ўтишидан уч кун олдин шаҳар Советига таклиф этилади. Улар билан алоҳида суҳбат ўтказамиз. Ортиқча дабдабага йўл қўймаймиз.

Шунингдек, конференцияда район комсомол комитетининг биринчи секретари Ш. Муҳаммаджонов, шаҳардаги «Дўстлик» маҳалла комитети раиси У. Усмондиёров ўртоқлар ҳам сўзладилар.

Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг лекторлар группаси ҳамда Бўка район партия комитети томонидан ташкил этилган конференцияда оилавий маросимларни ўтказиш бўйича область Советининг тавсиялари қабул қилинди.

●

Суратларда: Бўка районида бўлиб ўтган илмий-амалий конференция қатнашчиларини кўриб турибсиз. Ўртоқ А. П. Қаюмов «Прогрессив анъаналарни тарғиб қилиш ва ҳаётга сингдириш» темасида доклад қилмоқда.

А. Абалли фотоси.

ШИФОКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ҲАЁТБАХШ ҚЎЛЛАР

Ярим тунда бировнинг эшигини тақиллатишнинг ўзи бўлмайди. Бунинг устига ёмғир шаррос қуйиб турибди. Фатхилла ака хира ёғду сочиб турган лампочка остидаги оч ҳаво ранг дарвоза ёнига яқинлашар экан, юрагининг гупиллаб ураётганини сезди. Умрида у бировни бемаҳалда безовта қилган эмас. Шунинг учун истиҳола билан қўнғироқ тугмасини аранг босди. Унинг кўз олдидан ҳарорати баланд қизчасининг алаҳсираётгани, умр йўлдоши — Нигоранинг сўлғин чеҳраси нари кетмас, хаёлини аллақандай нохуш ва аламли ҳислар чулғаб олган эди.

Эшик очилиб Ботиржон кўриниши билан у ийманибгина сўз бошлади.

— Безовта қилдим-а, ука, сменадан эндигина келувдим, жиянингизнинг мазаси бўлмай қолибди, аҳволи оғир, иситмаси баланд...

Ботиржон нажот истаб келган кишининг гапини охиригача эшитмаёқ, «ҳозир» деганича изига қайтди. Орадан ҳеч қанча ўтмасдан, қўлида ихчамгина дипломат билан чиқди.

Муҳаббатнинг аҳволи чиндан ҳам оғир эди. Унинг қовоқлари салқиган, қорни кўтарилган, қовуқлари шишганди.

— Тушунарли,— деди Ботиржон қизчани назоратдан ўтказар экан,— тезда касалхонага олиб боришимиз керак, тезда.

Бир неча минутлардан сўнг юзи кўкиш товлаган, кўзларидаги ёлқин сўна бошлаган қизчани Юнусобод массивидаги кўп ихтисосли болалар касалхонасининг хирургия бўлимига олиб келишди. Навбатчи ҳамширалар ҳаётда ҳамиша қувноқ, ишда эса ўта талабчан жарроҳ Ботиржон Мирзакаримовнинг буйруғига шай эдилар. Энди соатлар эмас, дақиқалар бола тақдирини ҳал қиларди. Қизчада юрак уриши сусая бошлаган, унинг мажолсиз ингроқ овозлари ҳам тиниқ, оёқ-қўллари бўшашиб борарди.

Сокин хонада фақат бола ҳаёти учун курашаётган жарроҳнинг овози эшитиларди.

— Кислород..., скальпел..., тампон...

Шифокор пешонасида тер маржонлари ялтиради. У бутун борлиқни унутган, бир умрга шу бугунги операция учун туғилгандек ҳис этарди, ўзини. Ниҳоят икки соатли машаққатдан сўнг бола организми ўт пуфагини ўраб олган ўсмадан ҳоли этилди. Ҳамширалар беморни палатага олиб кирганларида соат стрелкаси тўртни кўрсатарди.

Ботиржон юпқа қўлқопларини ечиб, қўлларини совунлаб ювди, фойега чиққанида елкаларига халат ташлаганча ўзи томон тикилиб турган Фатхилла ака ва Нигораларга нигоҳи тушди. Ҳар иккovининг ранглари синиқиб кетганди. «Ота-она учун фарзанд ҳамма нарсадан азиз», хаёлидан ўтказди шифокор. Бирданига у ўзининг кенжатойлари Нодир, Қаҳрамон, Диломромларни эслади. Уларнинг мириқиб ухлаётганини кўз олдига келтириб кўнгли таскин топгандек бўлди.

— Энди бемалол дам олишинглар мумкин. Ҳаммаси яхши бўлади,— дея тасалли берди қизчанинг ота-онасига у.

Нигора ўзини тута олмади. Фатхилла аканинг кўзларига ҳам севинч ёшлари қалқиди.

— Раҳмат, укажон, умрингдан барака топ, — деди у Ботиржонга қараб.

Одамлардан чин раҳмат эшитиш шифокор учун катта бахт. Ботиржонга бу ҳақда устозлари профессорлар Б. Охунжонов, Т. Тагиров, Э. Ходиев, М. Саидалиевлар кўп бора айтишган. Хушмуомалалик, хушёрлик ва эътиборлиликни ҳам врач учун энг зарур ҳамда эъзозли ҳислатлар эканлигини Ботиржон шу мураббийлардан ўрганган.

Б. Мирзакаримов шу жиҳатдан олганда ҳақиқий бахтиёр. У Тошкент Давлат медицина институтини битириб, Жиззах областининг Зомин районида ишлаганида ҳам, Тошкентдаги 14-болалар шифохонасида бўлим мудири сифатида бурчини ўтаганида ҳам бундай раҳматларни кўп эшитди. Қанчадан-қанча норасидалар, кўплаб кенжатойларга қайта умр бағишлади. Унинг ҳаётида эсласа арзигудек воқеалар оз эмас. Ботиржон медицина фанлари бўйича кандидатлик диссертациясини ёқлаган куни, отаси Мирзакарим Мирхожиев 80 ёшга тўлдилар. Шу куни ёш шифокор сурхондарёлик инженер Саъдулладан қуйидаги мазмунда хат олганди: «Ҳурматли Ботиржон ака. Оиламизда фарзанд туғилди. Сизга бўлган чексиз ҳурматимиз рамзи, ўғилчамнинг исмини Ботиржон

деб қўйдик. Менга қайтарган ҳаёт мазмунини шу гўдак тимсолида кўриб турибман. Сизга минг бор раҳмат...».

Бу мактуб эгаси у пайтда талаба эди. Кузнинг серфайз кунларидан бирида Ботиржон оғир операциядан кейин унинг ҳаётини сақлаб қолганди.

Ҳозир Ботиржон Тошкент шаҳар кўп ихтисосли болалар касалхонасининг 3-хирургия бўлими мудири сифатида болалар сиҳат-саломатлигини муҳофаза этиш ишига катта ҳисса қўшмоқда. Айни пайтда у Ўрта Осиё медицина педиатрия институтида талабаларга билим ҳам бераётир.

— Ёш шифокорнинг ўз устида тинмай ишлаши, изланишидан ҳаммамиз хурсандмиз,— дейди касалхона бош врачи Рустам Қосимов, — Ботиржон «Болалар сийдик йўлида тош учраш касаллигида элементар модда алмашинувининг бузилиши» темасида изланишларини давом эттирмоқда. Бу соҳада у яна анчагина илмий тадқиқот ишларини қилиб катта самараларга эришди. Яқинда Ботиржон Ленинградда бўлиб яна ўз малакасини ошириб қайтди. Унинг бутун ғайрати, билими, шифокорлик маҳорати кенжатойларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга қаратилган, Биз Ботиржоннинг бу йўлдаги ишларига катта муваффақият тилаймиз.

С. ҲАСАНОВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ҚАРДОШЛАР ҲУЗУРИДА

Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институтининг «Ором» ашула ва ракс халқ ансамбли санъат ихлосмандларига яхши таниш. Унинг ташкил этилганлигига йигирма йилдан ошди. Ансамбль қатнашчилари бадиий ҳаваскорлар фестивалларида кўп марта дипломлар билан тақдирланишган.

Ҳаваскор студентлар маданият уйлари ва клубларда, колхоз ва совхозларда тез-тез концертлар қўйиб беришади. Яқинда эса улар Болгария Халқ Республикасида гастролда бўлдилар. 30 кишидан иборат ансамбль Хасково округи саноат корхоналарида, ёшлар ҳузурида ўз санъатларини намойиш этдилар.

ХАРИДОРЛАР МАМНУН

Тошкент районидаги Келес универсал магазини реконструкциядан сўнг таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда савдо бўлимларини тўғри жойлаштириш ва ўз-ўзига хизмат кўрсатиш услубига ўтилиши натижасида савдо майдони кенгайтирилиб, минг квадрат метрга етказилди.

Универмагнинг ташқи қиёфаси ҳам ўзгарди. Бинога янги панеллар ўрнатилди, витриналар чиройли безалди. Бу ерда ҳозир харидорларга хизмат кўрсатиш намунали йўлга қўйилган. Келесликлар универмаг сотувчилари хизматидан мамнун бўлаётирлар.

МЕҲНАТГА МАДҲИЯ

Республикамиз дала меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилида улкан муваффақиятларни қўлга киритдилар. Йил бўйи қилинган меҳнат пахтакорлар, чорвадорлар, пиллачилар, сабзавоткорлар ва бошқа соҳа миришкорларига улкан муваффақиятлар келтирди.

Ўзбекистон рассомлари меҳнаткашларнинг улкан зафарларини қизиқарли полотноларда акс эттирмоқдалар. Шу кунларда Ўзбекистон Рассомлар союзининг марказий кўргазмалар залида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди олдидан намойиш қилинаётган «Ер ва одамлар» тематик кўргазмаси ана шу зафарли меҳнатни мадҳ этади. Турли жанрдаги 300 дан ортиқ тасвирий санъат асарлари кўргазма залига қўйилган.

Ўзбекистон халқ рассомлари А. Абдуллаев, Р. Аҳмедовнинг дала меҳнаткашларига бағишланган туркум портретлари ва бошқа ёш ижодкорларнинг бу мавзудаги асарлари томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

НАФИС ҚАШТАЛАР

Ҳиндистон, Франция, Югославия, Испания, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси... Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида тайёрланаётган дўппилар, сўзаналар, зардевор ва бошқа миллий бадиий буюмларни бу ва яна бир неча хорижий мамлакатларда учратиш мумкин. Корхонада тайёрланган миллий буюмлар кўпгина халқаро ярмарка ва кўргазмаларда олтин, кумуш медаллар билан мукофотланган.

Фабрика ишчи-хизматчилари ҳар йили 20 миллион сўмлик турли хил бадиий буюмлар ишлаб чиқаряптилар. Шуниси қувонарлики, бу ерда тайёрланаётган 30 хил маҳсулотга давлат Сифат белгиси берилган. Корхонада кейинги ойлар ичида яна уч турдаги дўппи, зардевор ва сўзаналар ўзлаштирилди.

Чеварлар ҳозир КПСС XXVI съезди шарафига авж олган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, ўнинчи беш йиллик планлари ва зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун зарбдорларча меҳнат қилаётирлар.

М. ЗАРИПОВ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

1—7 ДЕКАБРЬ

1 ДЕКАБРЬ

ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Пўлат ҳалқача. Бадиий фильм. 10.35 — Концерт. 11.25 — Ҳайвонот оламида. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Дарвоза тиллодан. 17.10 — Онамларнинг мактаби. 17.40 — Сув полоси бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. 18.25 — Поэзия. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Эрдели ижросида рус композиторларининг асарлари. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.15 — Спектаклнинг давоми. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — М. Глинка романслари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

18.20—Болалар учун фильм. 18.30 — Тенгдош. 19.00 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Шеърият дафтаридан. 20.10 — Чорвачилик — зарбдор фронт! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари. 21.30 — Время. 22.15 — Мангу ёшлик. Бадиий фильм. 23.50 — Оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 —Адабиёт. 20.55 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Олий математика. 22.15 — Яна бир бор газ ҳақида. 22.30 — Спектакль.

2 ДЕКАБРЬ

СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Фильм-спектакль. 12.25 — Рус романси. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Ўсмирлар учун музикали кечалар. 18.25 — Фан оламида. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик. 20.15 — Бодом гуллаганда. Бадиий фильм. 21.30 —Время. 22.15 — Музикали ҳаёт. 23.30 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30—Болалар учун фильм. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 13.00 — Мангу ёшлик. Бадиий фильм. 18.20 — Сўз кетидан сўз келар. 18.40 — Болалар учун фильмлар. 19.10 — Миллионлар ленинча университети. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Спектакль.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Эстетика асослари. 21.05 — Реклама. 21.25 — Назарий механика. 22.25 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» — «Торпедо».

3 ДЕКАБРЬ

ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Мультфильм. 10.35 — Бодом гуллаганда. Бадиий фильм. 11.50 — Концерт. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — В. Овечкин асарлари саҳифаларида. 17.05 — Концерт. 17.35 — Горнчилар, қаердасиз? 18.05 — Кампучия миллий халоскорлик Бирлашган фронти ташкил топганлигининг йиллигига. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС XXVI съезди олдидан. Тожикистон ССР телевидениесининг программаси. 21.30 — Время. 22.15 — Катталар учун контроль иш. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Москва камер хори.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30—Болалар учун фильм. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.40 — Светофор. 13.40 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида. 19.00 — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Университет» (Тошкент) — «Динамо» (Тбилиси). 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 1-серия. 23.20 — Оламда нима гап?

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Француз тили. 20.55 — Халқимиз саломатлиги йўлида. 21.35 — Чизма геометрия. 22.25 — Ўқиган-у, ўқимаган. Кинокомедия.

4 ДЕКАБРЬ

ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Горнчилар, қаердасиз! 10.45 — Концерт. 11.10 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.10 — А.Штогаренко. 6-симфония. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — Шахмат мактаби, 16.10 — Гитарачи А. Радригес концерти. 16.55 — Рус тили. 17.25 — Ёш спортчининг катта майдони. 17.55 — Миллионлар ленинча университети. 18.25 — Қувноқ нотачалар. 18.40 — Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинлари. ЧССР —Туркия терма командалари. Танаффус пайтида дунё воқеалари. 20.25 — Айиқ териси сотилади. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Сокол» (Киев). Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30—Болалар учун фильм. 12.00 — Адабиёт. 12.40 — Ўйлаб топ. 13.10 — Ҳужжатли фильм. 13.45 — Коммунистлар ҳақида ҳикоялар. 14.00 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 1-серия. 18.20 — Ёшлик. 18.50 — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — ҳаётга! 19.15 — Замонамиз қаҳрамонлари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Дирижёр ҳикоя қилади. 21.30 — Время. 22.15 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 2-серия.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Инглиз тили. 20.55 — Санъатда мазмун ва шакл. 21.30 — Химия. 22.30 — Учовлон. Бадиий фильм.

5 ДЕКАБРЬ

ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Мультфильм. 10.25 — Ёш спортчининг катта майдони. 10.55 — Айиқ териси сотилади. Бадиий фильм. 12.00 — Г. Чохели куйлайди. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.20 — Асли боламикдан. 17.00 — Концерт. 17.15 — Москваликлар — партия съездига. 17.45 — СССР ва Афғонистон Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзоланганлигининг йиллигига. Афғонистон артистларининг концерти. 18.15 — Ёшлар адреслари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — КПСС XXVI съезди олдидан. 20.30 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Балет ҳақида. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Дадамнинг хотини. Болалар учун фильм. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.45 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 2-серия. 18.20 — Болалар учун фильм. 18.45 — «Зангори экран» почтаси. 19.15 — Партия ходими минбари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи Ю. Ильинский — студиямиз меҳмони. 20.10 — Дунё воқеалари. 20.30 — Ахборот. 20.50— Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 3-серия.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Сиртдан ўқиётган студентлар учун. 20.55 — Тошкент область Оржоникидзе районими чорвадорлари ҳузурида. 21.25 — Физика. 22.25 — Ўрмон қиссаси. Бадиий фильм.

6 ДЕКАБРЬ

ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.45 — АБВГДейка. 10.15 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.45 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 11.15 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.45 — Спортлото. 12.00 — П. Дюка. Сеҳргарнинг шогирди. 12.15 — Фронтдош дўстлар клуби. 13.30 — Поэзия. 14.20 — Концерт. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — 4 «А» мушкетёрлари. Бадиий фильм. 15.55 — Миллий байрам — мустақиллик эълон қилинган кунга бағишланган Финляндия телевидениесининг программаси. 16.50 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 17.50 —И. С. Козловский концерти. 18.35 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 19.05 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 19.35 — Концерт. 20.25 — Иффатли Марта. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.15 — Иффатли Марта. Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 — Москва Олимпиадаси юлдузлари. 1-фильм. 00.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Чет эл Шарқи халқларининг куйлари. 10.50 — Ўзбекистон спорти. 11.20 — Диққат, тошбақа. Бадиий фильм. 12.35— Ўзбекистонда Испания маданияти кунлари. 13.05 — Фанга бағишланган умр. 13.20 — Қўқон воқеаси. Бадиий фильм. 3-серия. 14.25 — Фильм-концерт. 18.20 — Болалар учун концерт. 18.50 — Куз лавҳалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Ғариблар. Спектакль.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.50 — Душанба кўрсатувлари.

7 ДЕКАБРЬ

ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Халқ оҳанглари. 10.05 — Будильник. 10.35 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.35— Здоровье. 12.20 — Тонгги почта. 12.50 — Қишлоқ янгиликлари. 13.50 — Музикали киоск. 14.20 — Бонивур қалби. Бадиий фильм. 4-серия. 15.10 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — Киносаёҳатчилар клуби. 16.45 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Хатларингиз асосида. 19.55 — Ҳаётга йўлланма. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳиндистон артистларининг концерти. 22.50 — Ҳужжатли фильм. 23.40 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 11.40 — Мультфильм. 12.00— Қувноқ стартлар. 13.00 — Кичик ҳодисалар. Бадиий фильм. 14.10 — Ҳужжатли фильм. 14.40 — Реклама. 17.45 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. 18.20 — Мультфильмлар. 18.55 — Бойчечак. 19.25 — Ахборот. 19.40 — Ўзбекистон. 80-йил қўшиқлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон. 80 йил қўшиқларининг давоми. 21.30 — Время. 22.05 — Маҳаллада дув-дув гап. Кинокомедия.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

ТИББИЁТ ХАЗИНАСИДАН

ДАРД—ЖОН АЗОБИ

Касаллик олти сабаб билан, яъни: жуда кўп суюқлик ичиш, тартибсиз овқатланиш, кундузи ухлаб, тунда ухламаслик, сийдикнинг тўхтаб қолиши ва ич юришмаслигидан пайдо бўлур.
Ҳинд ҳикмати.

●

Дунёда тўрт нарса боркн, уларнинг камини кўп ҳисоблайдилар. Бири беморликдирки, унинг ҳар қандайи ҳам кишини беҳузур қилиб, занфлаштиради...
«Калила ва Димна»дан.

●

Ревматизм бўғинларни «ялайди», «юракни тишлайди».
Ласег.

●

Соғларга қараганда беморлар мулойим бўладилар, чунки дард уларни одам қилиб қўяди.
Г. Гейне.

●

Эҳтиёжсиз қилинган дори-дармон — касалликдир.
Абу Бакр Ал-Хоразмий.

●

Аҳмоқ ҳикмат лаззатини топмайди, тумов киши гул ҳидини сезмайди.
Абулқосим Махмуд Ибн Аъзаммаҳшарий.

●

Дардни табибдан беркитса инсон,
Кўзидан ёш эмас, бир кун оқар қон.
Абулқосим Фирдавсий.

●

Тананинг касаллиги бўлганидек, хулқ-атворининг ҳам хасталиги бўлади.
Демокрит.

●

Ҳар бир ишнинг охири бор ва ҳар қандай касалликнинг давоси бор.
Муҳаммад Зоҳирий ас Самарқандий.

●

Оғриқ беморни эҳтиёт бўлишга, соғлиқни сақлашга ундайди.
Г. И. Кассиль.

●

Оғриқ сезмаган киши оғриққа ишонмайди.
С. Жонсон.

●

Қайси файласуф тиш оғриғига бепарво бўлибди.
В. Шекспир.

●

Ҳар қандай ёшдаги одамнинг ўзига яраша дарди ва ҳасрати бўлади.
Эмерсон.

●

Машҳур рус шифокори Г. А. Захарьиндан сўрадилар:
— Марҳамат этиб, бизга тушунтириб беринг, нима учун баъзи кишилар тез-тез шамоллайдилар?
— Ким яхши ухламаса асаби бузилади, кимнинг асаби бузилса эти увишади, кимнинг эти увишса шамоллайди, — жавоб берди буюк шифокор.

Тўпловчи:
З. ЭГАМБЕРДИЕВ.

ТУРМАДАГИ ИСЁН

РОМАНДАН ПАРЧА

Худойберди Тўхтабоев «Қасоскорнинг олтин боши» номли тарихий саргузашт романини ёзиб тугатди. Асарнинг бош қаҳрамони Номоз Примқул ўғли — тарихий шахс. Зулмга, ҳақсизликка қарши бош кўтариб чиққан бу жасур йигитни қўлга тушириш учун Бухоро амирлиги, Туркистон генерал-губернаторининг қўшинлари, полиция айғоқчилари сафарбар этилади. Тадбиркор Номоз етти маротаба қамоқдан қочади. Охири йигирма етти ёшида, яъни 1907 йилнинг 3 июнида сотқинлар томонидан хоинона ўлдирилади.

Қуйида шу асарнинг бир парчасини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Бир минг тўққиз юз олтинчи йилнинг йигирма биринчи февралида, эрталаб қуёш эндигина кўтарилиб келаётган бир паллада қамоқхона қалин деворлари орасидан хунук бир қичқириқ отилиб чиқди;

— Вой-дод, бизни осмоқчилар!

Чинқириқ кетидан ўнлаб кишиларнинг фарёди, эшикларни от келдисига олиб гумбурлатиб урганлари, ҳар хил илтижолар, нидолар, зиндонхона туйнукларидан, эшиклар тирқишидан оқиб чиқиб шаҳар узра ёйила бошлади.

— Вой-дод!
— Ҳокимга арзим бор!
— Оқ подшога илтимос!
— Ўлим олдидан номоз ўқиб олмоқчимиз!

Чин арафа куни эмасми. савоб талаб эркагу хотин мусулмонлар бандиларга катта-катта ҳадя бериш учун оқиб келаётган пайт эди. Маҳбуслар баҳонасида кўпроқ хайри эҳсонлар олиш умидида тўда-тўда гадойлар, тиланчилар, дарвешлар тонг саҳардаёқ йиғилиб олишганди. Маҳбусларнинг қариндош-уруғлари, яқин-йироқлари бола-чақаларини етаклаб, зора бугун учрашувга ижозат бўлса деган умидда барвақтроқ келишганди. Ичкаридан отилиб чиқаётган фарёдлар ҳаммаларининг дилини ўртаб, вужудларини зирқиратиб юборди.

— Вой-дод, дадамизни осишар экан!— ҳўнграб йиғлади бир бола. Худди шуни кутиб тургандек ташқаридагилар ҳам бақириб-чақириб, деворларни муштлаб, дарвозаларни тепиб гоҳ худога, гоҳ шаҳар ҳокимига аллақандай илтижоли сўзларни айтиб фарёд чека бошлади.

Чинакам ғалаён бошланиб кетгандек эди.

— Ё худо!— деб ер-кўкни ларзага келтириб ўкиришяпти ичкаридаги маҳбуслар.

— Ёху!
— Ҳайёҳу!
— Ё раҳмон!— деб жўр овоз билан такрорлаяпти жулдур кийимли маддоҳлар.
— Дадажон!
— Акажоним!— деб бўзлашяпти ёш-ёш болалар,— Сизга ҳайитлик олиб келубдик, войдод!

Панков тўра бир томони соғайиб ишга чиққани, яна бир томони мўътабар меҳмонларни ранжитмай кузатиб қўйгани сабаб бўлиб, кеча оқшом кўп ичиб қўйган экан. Эрталабгача кайфи тарқалмабди. Ширакайф ҳолда формасиз, ички кўйлакда тим остига югуриб кирди. Ер тепиниб бор овози билан қичқирди:

— Жим бўлларинг!

Йўқ, жим бўлмадилар. Аксинча, ташқари билан ичкари бир вужуд бўлиб бирлашиб кетгандек эди. Зарб билан айтилган қичқириқ овозлари деворларга урилиб, акс-садо бериб, нақ бўлмаса нозирнинг қулоқларини кар қилиб қўяёзди. Икки қўли билан қулоғини маҳкам беркитганча ташқарига югуриб чиқиб кетди-ю, хиёл ўтмай нўғай тилмочни етаклаб кирди:

— Сўра, нега бақиришяпти?

— Шаҳар ҳокимига арзимиз бор дейишяпти,— ташқарида туриб эшитган гапларини айтди миршаб тилмоч.

— Сўра, арзлари нимадан иборат экан? Кўпроқ қайси хонада бақиришаётган бўлса ўша хонадан сўра, каллаварам!

Миршаб тилмоч қатл этиладиганлар қамалган катта хона ёнига бориб эшикнинг тирқишидан «жим бўлинглар, тўра жаноблари сизлар билан гаплашмоқчи» деди.

— Аввал эшикни оч!—деган овоз чиқди ичкаридан.

— Айт, чучварани хом санашибди!— ер тепиниб қўйди Панков тўра.

— Ҳайит номозини Мадрасаи Хоним масчитида ўқишмоқчи экан. Шуни талаб қилишяпти.

— Ташқарига чиқишга рухсат йўқ!

— Бўлмаса шу тим остида ўқишга рухсат берар экансиз.

— Аҳмоқ!— Панков тўра негадир миршаб тилмочни нақ ёқасидан бўғиб олди,— Зиндонларнинг эшигини очиш, оёқларидаги кишанларни олиш... йўқ, бўғиб ташлайман сени! Айт, ҳаммасини бўғаман ҳозир...

— Ё худо!
— Ёху!
— Ҳайёҳу!

— Ё раҳмон!— энди бу даҳшатли овозлар фақатгина қамоқхона атрофидан эмас, Сиёб дарёси тарафларидан ҳам эшитила бошлади. Қаердадир занг уришяпти, қаердадир челакларни тарақлатиб чалишяпти... «Наҳотки ғалаён бошланган бўлса...» вужудини қўрқув қамраб олган Панков тўра итёқа камзулининг йилтироқ тугмачаларини йўл-йўлакай қадаб ва битта камзулга шунча тугма қадашни ихтиро қилган тикувчини бўралаб сўкиб югуриб гоҳ у хонага кирар, гоҳ бу хонага ўтар, ваҳимадан дир-дир қалтираб турган миршабларни туртиб итарар, лекин нима қилаётганини, нима деяётганини ўзи ҳам билмас эди.

— Осмонга қаратиб ўқ узинглар!— қичқириб юборди бир маҳал. Ўқ овозлари бақириб-чақираётган маҳбуслардан кўра ҳам кўпроқ қамоқхонадан бир чақирим нарида истиқомат қилувчи шаҳар полицмейстери Гусаков жанобларини қўрқитиб юборди. Қўшниси чиқарган бир коса қатиқни кўтариб энди симираман деб турган эди, йўқ, насиб қилмаса қийин экан, бўлмади. Косани авайлаб ерга қўйди-ю, кўз юмиб очгунча қамоқхонага етиб келди:

— Нима гап?

Ичкари-ю ташқари яна баббаравар жунбушга келди:

— Вой-дод!
— Ёху!
— Нима гап деяпман?!— бақириб юборди серсоқол полковник.

Панков тўра ўзини йўқотиб қўйган экан, оёғини жуфтлади-ю, аммо гапиролмади. Унинг ўрнига миршаб тилмоч жавоб қайтарди: ғалаёнчиларнинг талабини лўнда қилиб тушунтириб берди. Сўнг мана энди бошлаб сўкиш эшитсам керак, деб юрагини ҳовучлаб орқасига тисралиб турган эди, полковник Гусаков жаноблари, негадир сўкиш ўрнига қаҳр билан қаҳ-қаҳ отиб кулиб юборди.

— Ваҳ-ваҳ-ваҳ! Бор-йўғи шуми?

— Шу жаноби олийлари.— Тўсатдан тилга кириб қолди Панков тўра.

— Жаноби бош прокурор рухсат берган эди-ку?!

— Ахир...

— Бас қилинг ахир-пахирингизни. Номоз Примқул ўғлидан бошқа ҳамма маҳбусларга ҳайит номозини ўқиб олишга рухсат беринг.

Миршаб тилмоч икки қўлини оғзига кўвача қилиб «Ҳой, мусулмонлар, полковник жаноблари сизларга марҳамат қилдилар. Ҳайит номозини ўқиб, руҳларингизни поклаб олишларингга рухсат бердилар»,— дейиши биланоқ тегирмондек гувиллаб турган зиндонхоналардаги шовқин-суронлар аста-секин босила бошлади.

Эшик тирқишларидан ташқарига қулоқ солиб ўтирган Номознинг қалбига шу пайтда шодлик, қувонч қуйилиб келаётгандек эди. Энтикар, яраси битиб-битмай турган юзини муздек эшикка ишқаб, «Жойида, ҳаммаси жойида,— деб ўйлар эди,— энг муҳими бу тадбир мендан чиққанини ҳеч ким сезмай қолди. Энди хоин яна ҳам ҳушёр бўлади. Мен ундан ҳам кўра хушёррок туришим керак. Лаҳм очганимни, бу кеча қочишимиз кераклигини ҳеч бирига охирги дақиқагача сездирмай тураман. Аввал, Тимнинг дарвозасини ичидан қулфлаб, калитни чўнтагимга солиб оламан, сўнг эълон қиламан. Йўқ, аввал хоин кимлигини аниқлашим керак..., Аниқлайман деб вақтни бой бериб қўйсам-а...».

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ФУТБОЛ

Мамлакат чемпионати тугади. Лекин бир қатор командалар учун мавсум давом этмоқда. Жумладан, СССР терма командаси ўзининг чет эл сафаридаги учрашувларини ғалаба билан бошлади. Футболчиларимиз биринчи ўйинни Испания пойтахтидаги «Висенте кальдерон» стадионида миллий чемпионат пешқадами Мадриднинг «Атлетико» командаси билан ўтказдилар. Учрашув совет футболчиларининг тўла устунлигида ўтди ва 3:0 ҳисобида тугади. Тўпларни Тарханов, Гаврилов ва Буряклар киритишди.

Республика футбол чемпионатида иккинчи ўринни олган Хоразмнинг «Қўшкўпир» командаси иккинчи лиганинг аутсайдери «Каршистрой» командаси билан ўтиш ўйинларини ўтказди. Биринчи учрашувда «Қўшкўпир» командаси, такрор ўйинда эса «Қаршистрой» ғалаба қозонди. Қўшимча белгиланган учинчи матчда 1:0 ҳисобида ғолиб келган «Каршистрой» иккинчи лигада қатнашиш ҳуқуқини ўз қўлида сақлаб қолди.

Герман Титов номли спорт-интернат мактаби комплексида «Пахтакор» командасининг ҳалок бўлган ўйинчилари хотира-соврини учун ёшлар ўртасида ўтказилган турнирда Ўзбекистон командалари билан бирга иттифоқдош республикаларнинг вакиллари ҳам иштирок этди. Майдон эгалари муваффақиятли қатнашиб, Украина командаси билан бўлган сўнгги ўйинни 1:1 ҳисобида дуранг қилдилар ва бош соврин эгаси бўлишди. Грузия командаси иккинчи, ленинградликлар — учинчи ўринни олишди.

● ХОККЕЙ

Мамлакат чемпионати биринчи лигасида қатнашаётган Тошкентнинг «Бинокор» командаси навбатдаги учрашувларини сафарда — Новосибирскнинг Армия спорт клуби коллективи билан ўтказди. Ҳар иккала учрашувда ҳам тошкентликларнинг қўли баланд келди. Ҳамшаҳарларимиз биринчи кун 5:3 ҳисобида, такрор учрашувда эса янада йирик ҳисоб —8:2 билан ғалабага эришдилар.

Тошкентлик хоккейчилар навбатдаги учрашувларни ўз майдонларида Усть-Каменогорскнинг «Торпедо» командаси билан ўтказадилар.

● СУВ ПОЛОСИ

Москва ва Волгоград шаҳарларида олий лигада қатнашаётган ватерполчиларнинг якунловчи ўйинлари бўлиб ўтди. Республикамиз вакили — «Меҳнат» ватерполчилари иккинчи финал группада умумий 7—12 ўринлар учун бахслашган командалар даврасида қатнашди. Киевнинг «Динамо» командасини 11:9, Минскнинг физкультура институти коллективини 9:7 ҳисобида мағлубиятга учратган «Меҳнат» Львовнинг «Динамо» командаси билан 5:5 ва Волгограднинг «Спартак» коллективи билан 3:3 ҳисобида дуранг ўйнаб, фақат бир учрашувда пойтахтнинг «Москвич» командасига бир тўп фарқ билан 6:7 ҳисобида ютқазди. Ватерполчиларимиз жами 12 очко тўплаб, умумий тўққизинчи ўринни олишди.

● БАСКЕТБОЛ

Ангренда ёшлар ўртасида баскетбол бўйича жасур комсомол қиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони Елена Стемповская хотира-соврини учун ўтказилаётган турнирда Тошкент области шаҳар ва районларининг 19 командаси қатнашмоқда. Ўсмирлар ўртасида ҳам, қизлар баҳсида ҳам — чирчиқлик спортчилар пешқадамлик қилишмоқда.

Редактор ўринбосари
С. МУСАЕВ.

КЕЛИНГ, БИР КУЛИШАЙЛИК

Пойтахтдаги А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида жойлашган «Ғалаба» чойхонаси оммавий-маданий тадбирлар марказига айланган. Бу ерда турли хил қизиқарли кечалар, учрашувлар ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди.

Чойхонада дам олувчиларни кутиб олишга яна жиддий тайёргарлик кўрилди. У сифатли ремонтдан чиқарилиб, яхшилаб жиҳозланди. Биринчи декабрь куни бу ерда кўп сонли аския шинавандалари «Келинг, бир кулишайлик» деб номланган катта программани томоша қиладилар. Программада етук санъаткорлар билан бир қаторда бадиий сўз усталари, аскиячилар иштирок этишади. Айниқса Фарғона, Андижон, Наманган, Қўқон шаҳарларидан ташриф буюрадиган қизиқчиларнинг чиқишларига катта умид боғланмоқда.

Чойхонада бу хилдаги тадбирлар мунтазам равишда ўтказиб борилади. Томошаларга марҳамат!

М. ЗОКИРОВ.

Янгийўл районидаги 3-ўрта мактабда бундан бир неча йил аввал ташкил этилган ўлкашунослик музейи ўқувчиларнинг севимли масканига айланиб қолди. Тарих ўқитувчиси Екатерина Васильевна Скоробогатова ташаббуси билан вужудга келган бу музейга болалар кўплаб экспонатлар тўплашда ёрдам бердилар.

Суратда: Е. Скоробогатова ва ўқувчилар музей залларидан бирида.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ).

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ПОЛЬШАДАГИ ВАЗИЯТГА ДОИР

ВАРШАВА, 27 ноябрь. (ТАСС). «Трибуна люду» газетаси ёзади: Европа хавфсизлигини кўзлаб оқилона фикр юритувчи кишиларнинг биронтаси ҳам мамлакатимизда сиёсий ва иқтисодий парокандаликни давом эттиришдан манфаатдор эмас. Чунки Польша ва унинг мушкул проблемалари халқаро сиёсатда алоҳида муаллақ ҳолда мавжуд эмас.

Социалистик давлатларга қарши психологик уруш марказларидаги бизнинг сиёсий муҳолифларимиз ҳам буни жуда яхши биладилар. Польша давлат манфаатларининг ҳар бир бузилиши улар учун «Шарққа янги юриш» тўғрисидаги орзуни кўзғатувчи яшовчан омил бўлиб хизмат қилади. Афсуски, бизнинг мамлакатимизда, гарчи озчиликдан иборат бўлса ҳам, шундай масъулиятсиз гуруҳчилар топилиб қолдики, улар мамлакатда вужудга келган мушкул аҳволда бизнинг ҳаётий манфаатларимиз билан ўйнашишга уринмоқдалар.

«Мустақил Польша конфедерацияси» деб аталган яширин антисоциалистик ташкилот аъзолари ва тарафдорларидан иборат авантюристик гуруҳчани, деб давом қилади газета, Польшадаги ички кескинлик даврида полякларнинг маънавий-сиёсий бирлигига тажовуз қилаётганлар қаторига қўшиш керак.

«Трибуна люду» газетаси ана шу гуруҳчани ташкил этган Мочульский советларга қарши ва антисоциалистик ҳуружларни авж олдиришга уринаётганлиги, мамлакатни «озод қилиш», «Польшада ПБИП ҳокимиятини ағдариб ташлаш, капиталистик тузумни қайта тиклаш, мамлакатнинг Варшава Шартномаси ташкилотидан чиқиши» тўғрисидаги сурбетларча даъватларни ўртага қўяётганлигини қайд этиб, қуйидагиларни таъкидлайди: Европадаги конкрет вазиятда ва Польшада социалистик конституцион тартиб муқаррар бўлган бир шароитда ана шу шиорлар иғвогарлик характерида бўлиб, Польша ва унинг мустақиллиги манфаатларига хилофдир.

ИРОҚ—ЭРОН МОЖАРОСИ

БАҒДОД, 27 ноябрь. (ТАСС). Ироқ авиацияси ўтган суткалар давомида Эрон объектларига бир неча марта зарба берди. Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида хабар қилинганидек, вертолётлар Ободон ва Шайх-Бидейр районидаги эронликлар позициясига ҳужум қилган.

Ироқ ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари Хуррамобод районида тўпланган Эрон қўшинларини бомбардимон қилди. Электр станция ва Эрон армиясининг ёқилғи сақланадиган омборлари вайрон қилинган.

Эрон авиацияси Ироқнинг Киркук шаҳрига, Салоҳиддин ва Сулаймония вилоятларига ҳужум қилган. Сулаймония вилояти осмонида бўлиб ўтган ҳаво жангида Эроннинг икки самолёти уриб туширилган. Ироқ томони бир самолётини йўқотган.

ТЕҲРОН, 27 ноябрь. (ТАСС). Эрон қуролли кучларининг бирлашган штаби Эрон ҳарбий ҳаво кучларининг муваффақиятли равишда ҳаракат қилаётганликларини хабар қилди. Шимолий Ироқда бир қанча ҳарбий базаларга ҳужум қилинган. Бунинг натижасида бир неча самолёт ва вертолёт, ўқ дори сақланадиган омборлар, авиация ёқилғиси солинган цистерналар яксон қилинди. Ироқнинг ғарбий қисмида ҳарбий автомашиналар колоннаси тор-мор этилган. «Ал-Фатҳ» нефтни қайта ишлаш заводи бомбардимон қилинган.

БАЙРУТ, 27 ноябрь. (ТАСС). Эрон парламентининг раиси Хошими Рафсанжани Ливан пойтахтида бўлиб ўтган матбуот конференциясида бундай деди: Эрон билан Ироқ ўртасидаги қуролли можарони Америка Қўшма Штатлари келтириб чиқазди.

АҚШ, деб ёзади Ливанда чиқадиган «Аш-Шааб» газетаси, Эрон-Ироқ можаросини энг узоқ муддатга чўзиб юборишга интилмоқда. Чунки бу можаро араб мамлакатларини кучсизлантиради, уларни Исроилга қаршилик кўрсатишнинг ҳар қандай имкониятидан маҳрум этади ва шу районда Америка ҳарбий стратегик кучларини кучайтириш учун баҳона туғдиради.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ **УЛАН-БАТОР.** МХР меҳнаткашлари МХРП XVIII съездини ва Монголия халқ революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада ажойиб натижаларга эришмоқдалар.

«Эрдэнэт» Монгол—Совет кон саралаш комбинатининг ишчилари республика илғор ишлаб чиқариш коллективларининг сафларида бормоқдалар.

Юбилей олди мусобақаси давомида жами юздан ортиқ корхона ва хўжалик, 34 мингдан зиёд ишчи олтинчи беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли равишда бажарди.

▲ **ДЕҲЛИ.** Нагаленд штатида ҳаракат қилаётган пекинпараст сепаратчилар ташкилотларининг 230 дан кўпроқ аъзоси Ҳиндистон маъмурларига таслим бўлди. Улар исёнчилар Ҳиндистон билан Бирма территориялари туташган жойдаги бориш қийин бўлган районларда ташкил этган махсус базаларни ташлаб кетдилар.

Ихтиёрий равишда таслим бўлган кишиларнинг ҳаммасига эркинлик ва хавфсизлик гарантияланди.

▲ **ТОКИО.** Ҳукмрон либерал-демократик партиянинг бўлиб ўтган 38-навбатдан ташқари съезди Япониянинг ҳозирги бош министри Азэнко Судзукини партия раиси қилиб сайланганлигини тасдиқлади.

Д. Судзуки либерал-демократларнинг етакчи фракциялари томонидан М. Охира вафотидан кейин шу йилнинг июль ойида ҳукмрон либерал-демократик партия раҳбари лавозимига кўрсатилган эди.

ДИҚҚАТ, ЯНГИЛИК!

ТОШКЕНТНИНГ ПЕПСИ-КОЛАСИ

ТОШКЕНТНИНГ озиқ-овқат савдо тармоқларида янги ичимлик пайдо бўлди. Пепси-кола деб аталган бу ичимлик шифобахшлиги ва хуштаъмлиги билан дастлабки истеъмолчилар ҳурматини қозониб улгурди. Унинг таркибида қант ва пепси-кола фирмасидан келтирилаётган махсус экстракт — аралашма моддаси бор.

Пепси-кола Тошкент шаҳри ёнбошидаги Қибрай пивоалкоголсиз ичимликлар комбинатида ишлаб чиқарила бошланди. Унинг дастлабки намуналари 20 ноябрда конвейердан тушди.

Комбинат бу ичимликни ишлаб чиқаришга тайёргарликни бошлаганига анча бўлди. Унинг лойиҳа-технология ҳужжатларини Москвадаги «Гипропишчепромсахар» илмий-тадқиқот институти мутахассислари ишлаб чиқдилар. Ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йили бошланишидаёқ алкоголсиз ичимликлар цехи базасида пепси-кола цехини қуриш бошланди. Германия Федератив Республикасининг «Зейц» ва «Альборон» фирмаларидан келтирилган ускуналар монтаж қилинди. Янги ичимлик ишлаб чиқаришда қўлланиладиган идиш узатгич транспортёрлардан тортиб уни қуйишгача — тайёр ҳолга келтиришгача бўлган барча технология участкалари ана шу фирмаларнинг ускуналари билан жиҳозланган.

Экстракт АҚШдан тайёр ҳолда келтирилади. Икки хил бу моддаларга қант аралаштирилиб, бир сутка кориштирилади. Кейин у махсус чонларда яна бир сутка тиндирилади. Охир оқибатда хуштаъм ва шифобахш салқин ичимлик вужудга келади.

Тошкентда Иттифоқимиздаги Москва, Киев, Ленинград, Новороссийск, Евпатория, Таллиндан кейин еттинчи бўлиб мана шундай ичимлик ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бунгача катта тайёргарлик ишлари кўрилди.

— Бир группа ишчиларимиз Таллин шаҳридаги пепси-кола ишлаб чиқариш цехида икки ҳафта давомида бевосита ускуналар олдида ишлаб, махсус тайёргарликдан ўтиб келишди,— дейди цех бошлиғи Аббос Алимбоев.— Ҳозир эса улар бошқаларга технология жараёнларини ўргатиш билан бирга ўзлари ҳам мукаммалроқ ўзлаштиришмоқда.

Янги цехга ўрнатилган ускуналарнинг ўзи бир миллион сўмликдан ортиқ бўлиб, уларни ўрнатиш ва ишга туширишга жами 3 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Айни кунларда кунига 35—40 минг шиша пепси-кола тайёрланиб, савдо тармоқларига жўнатиляпти. 330 граммлик шишанинг баҳоси 9 тийин, идишсиз бир шиша ичимлик эса 31 тийин.

— КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача цех лойиҳадаги тўла қувват билан ишга тушади,— дейди комбинат директорининг ўринбосари С. Фишкин.— Бу коллективимизнинг съезд олдидан тошкентликларга муносиб армуғонидир. Лойиҳадаги қувватга эришилгач кунига 180—190 минг шиша пепси-кола тайёрланади.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.55 — Ҳужжатли фильм. 10.25 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.55 — Адресимиз Совет Иттифоқи. 11.30 — Сизни қизиқтирган китоблар. 12.15 — Спортлото. 12.30 — Фронтдош дўстлар клуби. 13.45 — Инсон. Ер. Коинот. 14.30 — Эрмитаж. 15.00— Дунё воқеалари. 15.15 — ЮСФР эълон қилинганлигининг 35 йиллигига. 17.05 — Ҳайвонот оламида. 18.05—Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Литунов суҳбати. 18.35 — Рус романси. 19.00 — Тўққизинчи студия. 20.00 — Фигурачилар мавсумни бошлашди. 20.45 — Гули Чохели куйлайди. 21.30 — Время. 22.15 — А. Блок туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тантанали кеча. 00.15 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.55 — Оқиловлар оиласи раксга тушади. 11.25 —Сўз кетидан сўз келар. 11.45 — Кинорежиссёр Қ. Камолова. 12.30 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 13.00 — Мени кутгил. Бадиий фильм. 14.30 — Ўзбекистон спорти. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Дилдан куйлаб, ўйна кувнаб. 19.30 — Ахборот. 19.45 —Халқ цирк санъатининг биринчи республика телевизион фестивали. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Цирк санъати фестивалининг давоми. 21.30 — Время. 22.10 — Бир умрга тенг йил. Бадиий фильм, 1-серия.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.00 — Душанба кўрсатувлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29|XI да Келинлар қўзғолони, 30|XI да Нодирабегим (11.00, 15.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29, 30|XI да Кулги ва шодлик кечаси.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ШИМПАНЗЕЛАР ЦИРКИ» аттракционининг гастроллари (13.00, 16.00, 19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
29 ва 30 ноябрь
соат 19.30 да

«КУЛГИ ВА ШОДЛИК КЕЧАСИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, СССР давлат мукофоти ва Ҳамза номли Ўзбекистон давлат мукофотининг лауреати

Раззоқ ҲАМРОЕВ

Ўзбекистон халқ артистлари:

Омнихон ФАЕЗОВА, Турсунхон ЖАЪФАРОВА, Фароғат РАҲМАТОВА.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар:

Наима ПУЛАТОВА, Суръат ПУЛАТОВ.

Солистлар:

Ҳусан ШАРИПОВ, Шуҳрат РАСУЛОВ, Файзулло АҲМЕДОВ, Ҳаким НОСИРОВ, Марям ИХТИЕРОВА, Райхон ТУРАЕВА, Равшан СОЛИҲОВ, Турсунбой ПИРЖОНОВ ва бошқалар.

ПРОГРАММАДА: музикали комедиялардан саҳналар, монологлар, қўшиқ, лапарлар, рақс ва яллалар, интермедиялар.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Оҳангарон район марказий касалхонаси ва район санитария-эпидемиологи я станцияси коллективлари марказий касалхонанинг собиқ бош врачи, Улуғ Ватан урушининг инвалиди, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач
Назирулла МУХТОРОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337918, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325747, маданият ва санъат—325767; совет қурилиши — 325643; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маориф ва олий ўқув юртлари — 325353; фотомухбир — 325884.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Р. 17831 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Б. 1740.